

Міністерство освіти і науки України

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Кафедра практики англійської мови і методики її навчання

«До захисту допускаю»

Завідувач кафедри практики англійської мови і методики її навчання,
кандидат філологічних наук, доцент

_____ Віра СЛІПЕЦЬКА
« _____ » _____ 2025 р.

**Особливості навчання англійських лексичних
одиниць, утворених способом конверсії: методи,
підходи**

Спеціальність: Середня освіта. Мова та література (Англійська мова та
зарубіжна література)

Освітня програма: Середня освіта (Мова і література (англійська,
німецька))

Магістерська робота

на здобуття кваліфікації – Магістр середньої освіти. Вчитель англійської
мови та зарубіжної літератури, вчитель німецької мови та зарубіжної
літератури

Автор роботи Антіпова Ілона Романівна _____

підпис

Науковий керівник кандидат філологічних наук,

доцент Сліпецька Віра Дмитрівна _____

підпис

Дрогобич, 2025

**Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка**

Зав. кафедрою

_____ (підпис)

_____ (дата)

**Завдання
на підготовку кваліфікаційної роботи**

1. Тема _____

2. Керівник _____

3. Студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

4. Перелік питань, що підлягають висвітленню у кваліфікаційній роботі

5. Список _____ рекомендованої _____ літератури

6. Етапи підготовки роботи _____

№	Назва етапу	Термін виконання	Термін звіту перед керівником, кафедрою

7. Дата видачі завдання _____

8. Термін подачі роботи керівнику _____

9. З вимогами до виконання кваліфікаційної роботи і завданням ознайомлений (а)

_____ (підпис студента)

10. Керівник

_____ (підпис)

Оцінка за стобальною шкалою: _____

Оцінка за національною чотирибальною шкалою: _____

Коротка мотивація захисту:

[illegible]

Голова ЕК

Дата

підписпрізвище, ім'я

Секретар ЕК _____

підписпрізвище, ім'я

АНОТАЦІЯ

Антіпова І. Р. Особливості навчання англійських лексичних одиниць, утворених способом конверсії: методи, підходи – Кваліфікаційна наукова робота. Робота на здобуття наукового ступеня магістра за спеціальністю 014 "Середня освіта. Мова та література (Англійська мова і література)". – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Дрогобич, 2025.

У роботі досліджено явище конверсії в англійській мові, методи та підходи навчання конверсії в старших класах закладів загальної середньої освіти. Актуальність роботи зумовлена продуктивністю конверсії як способу словотвору в сучасній англійській мові, її теоретичними неоднозначностями й недостатньою кількістю методичних розробок, спрямованих на навчання учнів конверсії в старших класах закладів загальної середньої освіти.

Наукова новизна роботи полягає у обґрунтуванні методичних підходів і розробці системи вправ для навчання конверсії у старших класах закладів загальної середньої освіти, що відповідають компетентнісному та комунікативному підходам навчання мови.

У дослідженні використовувалися такі методи, як аналіз, синтез, узагальнення та систематизація, класифікація, а також компонентний, порівняльний аналіз, аналіз навчально-методичної літератури й описовий метод.

В результаті було визначено етапи навчання учнів конверсії, методи та підходи до її викладання; укладено комплекс завдань для активізації використання учнями конверсійних одиниць у мовленні.

Ключові слова: конверсія, нульова деривація, англійська мова, старша школа, методи навчання, частиномовні моделі.

SUMMARY

Antipova I. Features of teaching English lexical units formed by conversion: methods, approaches – Qualifying scientific work. Work to obtain a master's degree in specialty 014 “Secondary Education (Language and Literature (English, German))”. – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University. – Drohobych, 2025.

The study focuses on the phenomenon of conversion in the English language, as well as the methods and approaches to teaching conversion in the senior classes of general secondary education institutions. **The relevance** of the study is determined by the productivity of conversion as a word-formation process in contemporary English, its theoretical ambiguities, and the insufficient number of methodological developments aimed at teaching conversion to senior school students.

The scientific novelty of the study lies in the justification of methodological approaches and the development of a system of exercises for teaching conversion in senior classes, which correspond to the competence-based and communicative approaches to language teaching.

The research employed such methods as analysis, synthesis, generalization, and systematization, classification, as well as componential and comparative analysis, analysis of educational and methodological literature, and the descriptive method.

As a result, the stages of teaching conversion to students, the methods and approaches for its instruction were determined, and a set of tasks was compiled to activate students' use of conversion units in speech.

Keywords: conversion; zero-derivation; English language; secondary school; teaching methods; part-of-speech patterns

ABSTRACT

Antipowa I. Merkmale des Unterrichts englischer Konversionswörter: Methoden und Ansätze – Qualifizierende wissenschaftliche Arbeit. Arbeit zur Erlangung des Mastergrades im Studiengang 014 „Sekundarbildung (Sprache und Literatur (Englisch, Deutsch))“. – Drohobytsch Ivan Franko Staatliche Pädagogische Universität. – Drohobytsch, 2025.

Die Studie untersucht das Phänomen der Konversion in der englischen Sprache sowie Methoden und Ansätze zu deren Vermittlung in der Oberstufe allgemeinbildender Schulen. Die Relevanz der Studie ergibt sich aus der Produktivität der Konversion als Wortbildungsprozess im modernen Englisch, ihren theoretischen Unklarheiten sowie dem Mangel an methodischen Ansätzen zur Vermittlung von Konversion in der Oberstufe.

Die wissenschaftliche Neuheit der Studie liegt in der Begründung methodischer Ansätze und der Entwicklung eines Übungssystems für den Konversionsunterricht in der Oberstufe, das den kompetenzorientierten und kommunikativen Ansätzen des Fremdsprachenunterrichts entspricht.

Die Studie verwendete Methoden wie Analyse, Synthese, Generalisierung und Systematisierung, Klassifizierung, sowie Komponenten- und Vergleichsanalyse, die Analyse pädagogischer und methodischer Literatur und die deskriptive Methode.

Als Ergebnis wurden die Phasen des Konversionsunterrichts, die Methoden und Ansätze zu dessen Vermittlung ermittelt und ein Aufgabenkatalog zur Förderung des Gebrauchs von Konversionseinheiten im gesprochenen Englisch erstellt.

Schlüsselwörter: Konversion; Null-Derivation; Englisch; Sekundarstufe; Unterrichtsmethoden; Wortartenmuster.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	10
1.1. Явище конверсії.....	10
1.2. Огляд праць на тему проблемних аспектів конверсії в мовознавчій літературі.....	18
II. ЧАСТИНОМОВНІ МОДЕЛІ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ, УТВОРЕНИХ СПОСОБОМ КОНВЕРСІЇ	28
2.1. Частиномовна модель: "Іменник -> Дієслово" (Noun->Verb), "Дієслово -> Іменник" (Verb->Noun).....	28
III. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ, УТВОРЕНИХ СПОСОБОМ КОНВЕРСІЇ	38
3.1 Порівняння явного та імпліцитного навчання способів словотвору	38
3.2 Застосування методів навчання конверсії на практиці	49
3.3 Комплекс завдань для активізації конверсійних одиниць у мовленні	56
ВИСНОВКИ	66
ДОДАТОК А.....	69
ДОДАТОК Б.....	104
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	110

ВСТУП

Актуальність проблеми полягає у високій продуктивності конверсії як способу словотвору в сучасній англійській мові й її теоретичній неоднозначності та недостатній кількості методичних праць, спрямованих на навчання учнів 10-11 класів конверсії в закладах загальної середньої освіти.

Мета дослідження – схарактеризувати явище конверсії в англійській мові та методи, підходи навчання конверсії в старших класах закладів загальної середньої освіти.

Об’єкт дослідження – конверсія як спосіб словотвору в англійській мові.

Предмет – методика навчання конверсії на уроках англійської мови в закладах загальної середньої освіти.

Поставлена мета вимагає виконання таких **завдань**:

1. Укласти вибірку англійських лексичних одиниць, утворених способом конверсії.
2. Висвітлити сутність конверсії як способу словотвору в англійській мові.
3. Здійснити аналіз досліджень з цієї проблематики.
4. Схарактеризувати частиномовні моделі конверсії.
5. Висвітлити/описати методи та підходи навчання лексичних одиниць, утворених способом конверсії.

Матеріалом дослідження слугують лексикографічні джерела: Oxford English Dictionary (електронна версія) та Cambridge Dictionary (електронна версія).

Структура магістерської роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 62 сторінки, список джерел містить 37 позицій.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблені етапи навчання та типи вправ можуть бути використані вчителями англійської мови для ефективного формування у старшокласників знань про

конверсію, систематизації словникового запасу та підвищення розуміння прочитаних текстів.

Апробація результатів дослідження здійснювалася через публікацію тез у збірниках матеріалів наукових конференцій, зокрема в збірнику за матеріалами X Міжнародної наукової конференції «Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації» (14.11.2025; м. Львів, Україна) та в збірнику наукових праць «SCIENTIA» за матеріалами VIII Міжнародної науково-теоретичної конференції «The process and dynamics of the scientific path» (09.05.2025, м. Страсбург, Французька Республіка).

I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Явище конверсії

Незважаючи на високий рівень зацікавленості вчених у явищі конверсії, який бере свій початок ще з XIX століття, більшість питань щодо цього способу словотвору залишаються без відповіді. Думки мовознавців розходяться щодо класифікації лексичних одиниць, самого визначення конверсії. Ці два приклади контроверсійних аспектів зазначеного явища є лише краплею в морі академічних дискусій, які тягнуться вже десятиліттями, й на кожную думку обов'язково знайдеться повністю протилежна. Однак, усі науковці безперечно погоджуються – тема конверсії потребує детальнішого вивчення.

Дослідженню конверсії як способу словотвору в різних його аспектах в англійській мові присвячено велику кількість публікацій закордоном й в Україні. Варто згадати Ольгу Клименко та Лідію Вербу, які займались порівняльною лексикологією і описували відмінності між словотвором в українській та в англійській мовах; Олега Красівського, який досліджував феномен конверсивності в утворенні термінів мас-медіа; Досю Дубравську та її праці на тему конверсії та інших способів словотвору.

У закордонному дискурсі проблему конверсії як способу словотвору досліджували такі вчені як Лорі Бауер і Сальвадор Валера, котрі займались визначенням конверсії, досліджували питання типології та передбачуваності значень слів, утворених конверсією; Єва та Гегберт Кларк, які займались дослідженням іменниково-дієслівної конверсії/деномінальних дієслів, класифікації слів утворених цим видом конверсії, трансформації значень лексичних одиниць в процесі зміни частин мови, до яких вони входять; Ганс Маршан, котрий категоризував методи словотвору в англійській мові; Рошель Лібер, відому своїм внеском в морфологію і лексичну семантику, яка також аналізувала семантичні зміни в продуктах конверсії; Божену Цетнаровську, яка досліджувала конверсію з семантичного та синтаксичного аспектів.

У лінгвістичній літературі конверсія трактується по-різному, тому проблема визначення цього феномену не є легкою. Різні інтерпретації терміна породжують нові проблемні питання для науковців, такі як синонімічність термінів «конверсія», «нульова деривація» та «граматична омонімія», переваги використання морфологічного, синтаксичного, функціонального чи інших підходів до дослідження конверсії, правильність віднесення чи невіднесення певних випадків до прикладів конверсії та ін. У свою чергу різні погляди та підходи до дослідження конверсії призводять до розбіжностей у визначеннях.

При дослідженні явищ конверсії науковці виокремлюють різні підходи, такі як морфологічний, морфолого-синтаксичний, морфолого-синтаксико-семантичний та функціональний. Морфологічний підхід орієнтується на зміни в морфологічній структурі слова, відсутність афіксів чи присутність нульової морфеми. Морфолого-синтаксичний підхід розглядає зміну парадигми одночасно зі зміною синтаксичної функції. Морфолого-синтаксико-семантичний підхід спрямовує увагу також на зміну в значенні, а функціональний – на поведінці слова в реченні в залежності від контексту. О. Красівський підкреслює, що «синтаксичні фактори є не менш важливими для утворень конверсії, ніж морфологічні, так як на інтерпретацію кінцевого продукту впливають і порядок слів, і новонабутое його значення, а також ряд інших контекстних нюансів» [5, с. 83; 7, с. 32].

Вперше термін «конверсія» скоріш за все з'явився в книзі Г. Світа «Нова англійська граматика» в 1892 році. На думку автора, конверсія це тип словотвору подібний до деривації, але без модифікації або додавання морфем, окрім потрібних граматичних морфем, які з'являються в контексті мовлення для вираження граматичних й синтаксичних зв'язків в реченні. Перетворене слово приймає всі формальні ознаки частини мови, в яку воно перетворилося. Г. Світ констатує, що хоча в процесі конверсії немає суттєвої зміни в лексичному значенні слова, використання слова як іншої частини мови природно призводить до певної розбіжності у значенні. Тобто, слово утримує

в собі певну абстраговану інваріантну сему, котра забезпечує взаємне розуміння між учасниками комунікації [32, с. 38].

Г. Маршан трактує конверсію «як морфолого-синтаксичний процес словотворення, після чого в його процесі відбувається не тільки зміна парадигми, а й зміна синтаксичної функції. Як правило, слово змінює свою синтаксичну функцію без значних змін у лексичному значенні, яке залишається стабільним» [25, с. 293].

Термін «конверсія» найчастіше використовується як взаємозамінний з терміном «нульова деривація». Питання синонімічності не обійшлося без контрверсії, як припускає Б. Центрановська [14, с. 14], вони мають різні конотації та інтерпретацію. За її словами, «нульова деривація» позначає процес словотворення, який використовує нульову морфему, тоді як «конверсія», – термін, який ймовірно започаткував Г. Світ, – мала позначати слово, яке бере на себе функцію, не передбачену й не зафіксовану словниками.

Г. Маршан [25, с. 293] зарезервував термін конверсія для тимчасових синтаксичних змін, тоді як нульова деривація відноситься до створення абсолютно нових лексем без додавання відкритих морфологічних елементів. Він стверджує, що конверсія або функціональна транспозиція стосується випадків, коли слово тимчасово змінює свою синтаксичну роль, не стаючи новою незалежною лексемою. Це відбувається, коли слово вживається в іншій граматичній категорії в певному контексті. Тим часом безсуфіксальна деривація використовується для введення постійних змін у лексиконі там, де є потреба.

Деякі лінгвісти розглядають термін «конверсія» як такий, що має ширший діапазон значень, ніж інші; часто стверджуючи, що він включає зміни у вторинній синтаксичній категорії. Л. Бауер і С. Валера, взагалі відкидають ідею частин мови як значущих засобів категоризації, таким чином ставлячи під сумнів існування відмінності між конверсією та іншими видами словотвору. Вони вважають, що класи слів не є адекватною репрезентацією

лінгвістичних феноменів і грубо абстрагують складні явища для полегшення їх вивчення й аналізу в певних контекстах [11, с. 28].

Проте, починаючи з Г. Світа, зміна частини мови вважається найважливішою особливістю конверсії. Для ясності, ми зупинемося на визначенні, яке є найбільш широко прийнятним, і розглядатимемо конверсію як спосіб словотвору, який полягає в утворенні слова з формально ідентичного, але семантично й граматично відмінного, без додавання морфологічних експонентів, але який дозволяє необхідну афіксацію для асиміляції слова у клас слів, відмінний від класу його етимона.

Розуміння суті конверсії неможливо без усвідомлення її місця в системі методів словотвору. Л. Бауер і С. Валера впевнено стверджують, що вкрай важливо визнати її як окремий метод деривації від тих, що включають будь-які модифікації, в тому чисті аломорфну модифікацію та субтракцію. Конверсія передбачає формальне збереження слова не тільки в морфологічному сенсі, а й у фонетичному. Не зважаючи на це, її часто плутають із просодичною модифікацією – тобто змінами у вимові слова [11, с. 77]. З цієї причини ми хотіли б наголосити, що під конверсією ми маємо на увазі процес, за якого слово залишається формально ідентичним як за своєю морфологічною структурою (без додавання префіксів, суфіксів або внутрішніх змін), так і за його фонетичною реалізацією (без зміщення наголосу, зміни голосних або видалення звуків).

Як зазначають Є. і Г. Кларк, однією з головних характеристик конверсії є контекстуальність її результатів – фонетичні зміни значною мірою впливають на когнітивні процеси під час тлумачення слова, а тому їх можна оцінити як формальний вплив. У випадках конверсії, слово здається ідентичним для об'єкта комунікації, і він інтерпретує його значення повністю покладаючись на синтаксичний та референційний контексти для тлумачення. У той час як фонетично модифіковане слово інтерпретується без потреби в будь-яких контекстних підказках. Модифікація зменшує залежність від ширшого

контексту, бо самостійно вказує на приналежність слова до тої чи іншої частини мови. Просодична модифікація є занадто великою зміною, щоб вважатися типом лексичної деривації, який передбачає відсутність формальних змін. За словами Д. Дубравської: «Конверсія – процес формування нових слів засобами переміщення їх з одного морфологічного класу до іншого без будь-яких змін (*without any changes, either in their form or in their pronunciation*)» [2, с. 74].

Під час дослідження слів, утворених конверсією, варто також врахувати семантичну природу їх значень, так як процес набуття значення цими словами відрізняється від слів, утворених іншими способами словотвору і саме тому є особливо цікавою темою для дослідження. Загалом, говорячи про семантикологічні теорії, ми виокремимо денотативні методи вираження значення й індексальні, або дейктичні методи. Суто денотаційні вирази, – Є. і Г. Кларк наводять як приклад слово "*bachelor*", – мають постійні та незмінні значення. Вони мають стабільний сенс (концепцію чи ідею, яку вони передають) і відповідне позначення (групу речей, до яких вони відносяться в усіх можливих ситуаціях). Слову "*bachelor*" можна дати визначення «неодружений чоловік», і воно позначає всіх неодружених чоловіків, чи то в реальності, чи в будь-якому уявному сценарії. Стабільність його значення робить його суто денотативним. Більшість іменників, дієслів, прикметників і прислівників в англійській мові підпадають під цю категорію, оскільки їхнє значення не залежить від контексту, у якому вони вживаються.

Індексальні, або дейктичні вирази, мають значення, яке змінюється залежно від контексту, в якому вони вживаються. Наприклад, займенник «*he*» має стабільне значення – він стосується «особи чоловічої статі» і він постійно позначає осіб чоловічої статі в усіх ситуаціях. Проте конкретна особа, до якої він відноситься (його референт), цілком залежить від контексту його використання. Ця мінливість значення і є ключовою особливістю індексальних виразів, і їх денотат є конкретизований контекстом.

Згідно думки Є. і Г. Кларк, слова, утворені способом конверсії належать до унікальної, окремої семантичної групи, яку вони називають контекстуальними методами вираження. Вони мають динамічний і мінливий зміст, що відрізняє їх від обох вищезазначених груп. На відміну від суто денотативних або індексальних виразів, ці дієслова не мають єдиного фіксованого значення, а натомість отримують своє значення з контексту, в якому вони вживаються. Їх гнучкість часто призводить до ширшого діапазону семантичних значень, оскільки вони формуються взаємодією між наміром мовця, інтерпретацією слухача та ситуативними факторами, що супроводжують їх використання [15, с. 782].

Через велику кількість можливих моделей, за якими може утворитися значення деривативу, іноді можливі різні інтерпретації слів похідних від одного й того ж етимону. До прикладу, слово “*stop*”:

stop – *to finish doing something that you were doing*;

stop – *the act of stopping an activity or journey, or a period of time when you stop* [<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/stop>].

Дієслово “*to stop*” позначає припинення діяльності, тоді як іменник “*stop*” може позначати як і результат, так і факт цієї дії. Хоча ці значення пов'язані та однаковою мірою показують приналежність до їх етимону, їх інтерпретація сильно залежить від контексту, в якому вони використовуються.

Окрім зв'язку з способами словотвору які часто з нею сплутують, конверсія має своєрідний антонімічний зв'язок з афіксацією, а точніше, вона є прямо паралельною афіксації. В той час як афіксація зазвичай передбачає приєднання префіксів або суфіксів до кореня слова, щоб змінити його значення або граматичну категорію, конверсія досягає подібних результатів без формальних змін в структурі. Тобто, існує помітна паралель між конверсією та афіксацією з погляду морфосемантики – зв'язку між морфологією та значенням. В обох процесах відбувається зміна певної

частини семантичного змісту слова, але вони різко розходяться з точки зору морфотактики, тобто структурної організації.

Хоча конверсія змінює концептуальну або граматичну категорію, до якої належить слово, а також передбачає можливість додавання необхідних морфем, що відповідають класу слів, до якої утворене слово належить— вона робить це без введення дериваційних морфем, як це робить афіксація [11, с. 71].

Відкритим питанням серед дослідників все ще залишається відношення між етимомом та деривативом конверсії. Думки щодо цього питання часто є антонімічними одна одній. Деякі мовознавці схиляються до розрізнення обох лексичних одиниць як окремих слів, натомість інші вбачають і етимон, і дериватив як одну й ту ж лексему в різних синтаксичних ситуаціях. Саме з цього погляду конверсію нерідко називають морфологічною транспозицією, хоча її утворення дуже часто приживаються в мові [5, с. 83].

Це питання певною мірою залежить від іншого проблемного питання щодо конверсії – зміни чи збереження значення в процесі словотвору. Як стверджують О. Сіроштан і Ю. Жлуктенко, в результаті конверсії можуть з'являтися граматичні омоніми, тобто такі, в яких можна знайти значеннєву спільність, але котрі належать до різних частин мови. За своїм визначенням, омонімія передбачає розрізнення формально-ідентичних лексем для утворення омонімічної пари [6, с. 102-103][3, с. 208]. С. Валера в свою чергу має зовсім іншу думку, і вважає що омоніми не можуть мати жодного семантичного зв'язку [35, с. 25].

На жаль, значеннєва спільність є досить суб'єктивним критерієм класифікації слів. Перепоною на шляху розрізнення омонімів та полісемантичних слів є визначення межі між лексико-семантичними змінами і впливом граматичних перетворень на значення слова. Він потребує врахування історичного розвитку лексичних одиниць в ретроспективі й

семантичної близькості усіх випадків конверсії, що не завжди дає точні результати.

До того ж, масштаб різниці між семантичним змістом етимону й деривативу широко варіюється від випадку до випадку. В таких прикладах, як “*to jump*” → “*jump*”, зміна в лексичному значенні мінімальна – як вихідне, так й утворене слово обоє позначають дію стрибання. Проте, часто слова утворені конверсією мають метафоричне чи переносне значення. Окрім того, деякі продукти конверсії мають різні значення, навіть походячи від одного й того ж етимону. Поглянемо на еволюцію деривативів дієслова «*to fly*»:

fly – (of creatures, objects, or aircraft) to move through the air, or (of people) to travel by aircraft; to move or go quickly or suddenly;

Згідно даних Oxford English Dictionary від нього способом конверсії утворені декілька іменників:

1) *fly* – the outside sheet of material on a tent that has two layers, for keeping rain out;

2) *fly* – a ball that has been hit high into the air [https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/fly].

Ми можемо припустити, що між цим дієсловом і його деривативами збережена певна сема. У випадку першого іменника, рух крил під час польоту знайшов метафоричне відображення в частині намету, яка закриває вхід всередину. У відкритому стані вона вільно рухається в порівнянні з рештою тканинного покриття, дозволяє його закривати й відкривати, тому згодом іменник також почали використовувати для позначення блискавки на штанах. Семантичний зв'язок між польотом й м'ячем в повітрі здається більш тісним ніж в попередньому прикладі, проте безперечно обидві зміни в значеннях важко відразу розпізнати як взаємопов'язані без звернення до етимологічних джерел. І, констатуючи що деякі продукти конверсії мають тісніший зв'язок зі своїми етимонами ніж інші, породжується нова проблема – відсутність чітково визначеної лінії між близьким зв'язком і віддаленим. Не існує абсолютної

межі між різними словами та різними значеннями - лише різні ступені різниці [27, с. 124].

Очевидно, обидві думки мають право на існування, так як вони ґрунтуються на різних баченнях та інтерпретаціях спірних питань до однозначного вирішення яких не можливо дійти об'єктивно [36, с. 5]. Приналежність конверсії до способів утворення нових значень чи нових лексем-омонімів є спірним питанням, на яке більшість дослідників не мають чіткої відповіді. В будь-якому випадку вчені описують дотичний процес. Проте розглядаючи конверсію саме як спосіб словотвору, розрізнення етимону й деривативу як окремих лексичних одиниць є найоптимальнішим рішенням [25, с. 2].

1.2. Огляд праць на тему проблемних аспектів конверсії в мовознавчій літературі

Окрім згаданих в попередньому підрозділі проблемних аспектів, які оточують конверсію, існує велика кількість праць щодо семантичних перетворень у процесі конверсії, її продуктивність та моделі, за якими вона відбувається.

Свої ідеї щодо природи слів утворених методом конверсії Є.Кларк і Г. Кларк розкрили у своїй праці "*When Nouns Surface as Verbs*". Праця сфокусована на іменниково-дієслівній конверсії і на деномінальних дієсловах. Незважаючи на специфічність роботи, надані пояснення можна також легко застосувати до інших напрямків конверсії.

Використовуючи деномінальне дієслово, мовець посиляється на стан, подію або процес, які слухач може легко інтерпретувати на основі своїх спільних знань і розуміння контексту. В цьому лінгвістичному процесі іменник-етимон служить основоположним якорем, що представляє конкретну роль в рамках описаного стану, події чи процесу. Тим часом набута приналежність слова до нової частини мови вносить додаткові конотації, тим самим створюючи повну семантичну структуру. Наприклад, від іменника

“*bottle*” виникнуло дієслово “*to bottle*”, і його значення змінилось на позначення дії поміщення чогось у пляшку, при цьому контейнер і його вміст стають частиною семантичної структури дієслова.

Більшість загальних іменників за своєю суттю мають значеннєву або концептуальну гнучкість, яка дозволяє їм служити основою для створення дієслів. Ця гнучкість забезпечується здатністю слухача робити висновок і передбачати значення використовуючи комбінацію контекстуальних підказок, взаємних з суб’єктом комунікації знань та лінгвістичних умовностей. Поки відповідні лексичні елементи, або те, що можна назвати «лексичними константами», є на своєму місці, трансформація іменника в дієслово може створити зв’язне та зрозуміле значення. [1, с. 56-57]

Це явище не обмежується деномінальними дієсловами, а відображає ширшу тенденцію в мові, коли лексичні одиниці змінюють категорії таким чином, щоб зберегти зв’язок із їхніми початковими значеннями. Наприклад, іменники також можуть породжувати прикметники (“*stone*” → “*stone*”), а дієслова можуть переходити у форми іменників (“*to run*” → “*run*”). Такі трансформації часто відбуваються передбачуваними способами, але також формуються культурними та контекстуальними факторами, які впливають на продуктивність цих процесів і прийняття їх мовцями.

Варто зазначити, що конверсійні деривативи, зазвичай є повними або частковими ідіомами. Проаналізуючи фразу «*to bench (a player)*», бачимо, що хоча слово «*to bench*» походить від іменника «*bench*» (довге сидіння, на якому сидять гравці, які не приймають участь у грі на певний момент), значення утвореного дієслова полягає ні в сидінні, ні в лавці, а в призупиненні участі гравців у грі.

Цікавим прикладом є еволюція дієслова «*to can*». Як відомо, етимон «*can*» позначає закриту металеву тару, особливо циліндричної форми, в якій продають деякі види напоїв і їжі. Після того, як з нього утворилось деномінальне дієслово (*to can* – поміщати їжу та напої в закриту металеву

емність без повітря.), у нього виникло інше, досить неформальне значення, – припинити щось робити чи припинити шуміти.

"Hey, can it, would you? I'm trying to sleep."

[<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/can>]

Певна частина значення етимона збереглася, буквально значення метафорично еволюціонувало в ідею "утримати щось всередині" або "замовкнути", подібно до того, як закриття банки утримує її вміст всередині. Подібний процес відбувається з багатьма результатами конверсії, для більшої кількості прикладів ми можемо звернутися до таких фраз, як *"To get the hang of something"*, *"To get a kick out of something"* і *"What's the catch?"*.

Згідно думки Є. і Г. Кларк, більшість речень утворених з використанням дієслів, які є дочірніми іменникам, можна перефразувати використовуючи їх етимони, що вказує на збереження певного семантичного елементу при перетворенні.

*"Voters complete their absentee ballot and then **seal it** inside a signature envelope"* [https://www.mankatofreepress.com/news/elections/answers-to-common-questions-about-early-absentee-voting/article_114c373c-0286-11eb-b88a-6f2200bfde60.html].

*"Voters complete their absentee ballot, insert it in a signature envelope and **put a seal on it**"*

*"You need a well-established tree with a big crown: **drill a hole** and stick in a siphoning tube to collect a gallon in 24 hour."*
[<https://www.thetimes.com/article/the-insider-fergus-drennan-wr2f0xxj28b>].

*"You need a well-established tree with a big crown: **use a drill to make a hole** and stick in a siphoning tube to collect a gallon in 24 hours."*

Цілком природно, що англійська мова розвинулась таким чином, адже в більшості випадків конверсія допомагає скоротити речення та ефективніше передавати ідеї. Мови здатні адаптувати свої засоби до потреб тих, хто спілкується, таким чином, щоб зберегти розуміння між обома сторонами.

[балітро 17 дубравська 77] Зростаюча актуальність конверсії очевидна, враховуючи велику кількість сучасних, особливо технологічних термінів, в утворенні який вона бере участь. Приклади на кшталт *"google"* -> *"to google"* або *"photoshop"* -> *"to photoshop"* відображають інтеграцію конотаційних дериватів у сучасний лексикон, де іменники-етимони безпосередньо пов'язані з конкретними діями чи процесами. Дослідження Д. М. Дубравської також підтверджують, що «кількість новоутворених методом конверсії лексичних одиниць в англійській мові постійно збільшується» [2, с. 73].

Також варто зазначити, що явище конверсії є набагато поширенішим в англійській мові, так як вона належить до аналітичних мов, і взагалом має низьку кількість морфологічних маркерів для різних частин мови [2, с. 77].

Л. Бауер підкреслює, що «всі частини мови можуть піддаватися конверсії і що нею можуть бути утворені слова майже будь-якої частини мови, хоча в більшості випадків участь в процесі беруть слова з відкритими формами, такі, як іменники, дієслова, прикметники й прийменники. Саме тому конверсія є такою поширеною в англійській мові, в якій обмежень щодо морфологічної структури слова в залежності від частини мови, до якої воно належить значно менше, ніж в більшості інших мов» [11, с. 97].

Все вищезазначене в свою чергу доводить, що ключовою характеристикою таких слів є їхня залежність від здатності слухача зробити висновок про їхній зміст і значення. Ця вимога до більш активної інтерпретації робить утворені слова дуже адаптивними, але складними для вивчення. Вони максимальною мірою використовують творчий потенціал мови для передачі специфічних ідей, але також вимагають від слухача вищого рівня когнітивної участі у процесі мовлення [15, с. 781].

З огляду на це, перетворені слова набагато частіше накопичують різні визначення і стають багатозначними, ніж слова, утворені за допомогою додавання афіксів. Вони особливо сприйнятливі до повторного тлумачення, оскільки зберігають зв'язки як зі своїми етимонами, так і зі своєю новою

граматичною роллю. На відміну від слів, утворених за допомогою таких процесів, як афіксація, які часто накладають специфічні значення (наприклад, суфікс *-ness* позначає стан, *-er* передбачає суб'єкт), перетворені конверсією слова вільні від будь-яких морфологічних обмежень, і їх залежність від контекстуалізації відокремлює їх від потреби мати фіксоване визначення [14, с. 18; 27, с. 221].

О. Клименко зазначає, що при перенесенні значення між частинами мови, семантичний зміст конверсійного дериватива залежить більшою мірою від конотативного значення, яке можна адаптувати до його нової функції. Тому часто під процес конверсії підпадають саме слова, які вже змінювали чи набували нове, метафоричне значення, і саме це значення впливало на семантику вихідного конверсійного деривативу. Або ж, і буквально, і переносне чи пізніше набуте значення обидва утворювали відповідні деривативи методом конверсії, кожне трансформуючи власне значення в іншу частину мови [4, с. 60].

Часте повторне переосмислення слів є безперечним доказом високої продуктивності конверсії. Прикладом може слугувати іменник *“ping”*, який, в значенні «звук», є етимомом дієслову *“to ping”* з одним значенням, а в значенні «тривалість процесу надіслання даних між комп'ютерами» є етимомом дієслову з іншим значенням. Окрім цього, це слово має інші значення (пов'язані з субмаринами, електронною поштою та ін.), більшість з яких також конверсією утворили відповідні дієслова.

ping – a short, sharp sound;

ping – to make a short, sharp sound;

ping – the time taken for a computer to connect to another computer or to a server;

ping – to send a message to another computer in a network to check whether your computer is connected to it

[<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/ping>].

У випадку слова "*ping*" словотвір здійснювався за передбачуваними моделями конверсії в обох випадках: *ping* (короткий різкий звук) → *to ping* (утворювати короткий різкий звук); *ping* (час, за який комп'ютер під'єднується до серверу чи іншого комп'ютеру) → *to ping* (надсилати з одного комп'ютера сигнал серверу чи іншому комп'ютеру, щоб перевірити наявність, стабільність чи швидкість мережевого зв'язку). Моделі «звук» → «утворювати звук» й «утворювати звук» → «звук» також простежуються в таких прикладах конверсії, як *scream, wail, chirp, bang, chuckle* й багатьох інших. Інші значення також зберегли певний семантичний зміст в процесі їх перенесення: дієслово "*to ping*" описує дію – надсилання сигналу, яка викликає результат, вимірюваний у вигляді "*ping*" (часу відповіді). Між ними існує семантичний зв'язок у вигляді позначення ними дії і її результату.

Проте семантичний зв'язок не є завжди очевидним й не завжди зберігається за чітко-визначеною моделлю. Наприклад:

stomach – *an organ in the body where food is digested*;

stomach – *to be able to accept an unpleasant idea or watch something unpleasant* [<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/stomach>].

Етимологія дієслова "*to stomach*" є яскравим прикладом того, що конверсія іноді створює нові значення які лише певною мірою мають зв'язок зі значеннями їх етимонів. У цьому випадку нове значення утворене саме з конотативного змісту слова. Етимон, "*stomach*" позначає шлунок, орган травлення, а його дериватив – акт толерування чи терпіння чогось неприємного. Скоріш за все, це значення посиляється на перетравлення – основну функцію шлунку, проте цей семантичний зв'язок є абстрактним і не безпосередньо пов'язаним з буквральними процесами обробки та всмоктування їжі.

Важливо зазначити, що не всі слова, які мають ідентичні формальні ознаки в різних класах слів, є прикладами конверсії. Хоча конверсія, як процес, передбачає створення нового слова у іншій частині мови без будь-

яких явних морфологічних змін, це не завжди стосується слів, які мають спільну форму і належать до різних частин мови. Багатофункціональні дієслова можуть автоматично належати до різних частин мови і зв'язки між ними не відстежуються у ретроспективі як між тими, що утворилися шляхом конверсії.

Конверсія дозволяє слову переходити з однієї граматичної категорії в іншу на основі його контекстного використання та семантичного переосмислення. Семантичне переосмислення є ключовим словом, на якому ми повинні зосередитися, оскільки слово, що належить до однієї частини мови, спочатку має містити значення, щоб певною мірою адаптувати його для існування в іншому класі. А також, конверсія може відбуватися лише в межах однієї мови.

Особливо часто слова, що мають спільні форми в різних класах слів, які помилково приймають за конверсію, насправді є запозиченнями. Наприклад, слова «*account*» і «*to account*» (іменник і дієслово відповідно) не були утворені шляхом конверсії, натомість обидва були запозичені з французької мови. Обидві форми співіснували та мають незалежне етимологічне походження. Конверсія зазвичай включає зсув в значенні, який додає нову конотацію або прагматичну функцію до слова, тоді як багатофункціональні дієслова використовуються в якості різних частин мови, не вимагаючи повторного тлумачення.

Хоча головна відмінність полягає в тому, що конверсія ґрунтується на відстежуваному переході від одного класу слів до іншого, саме це розрізнення може створити проблеми для вчених. Щоб точно визначити, чи є слова прикладом конверсії чи просто багатофункціональним словом, потрібно точно визначити джерела слів, що іноді може бути важко. Етимологія не є точною наукою: науковцям доводиться мати справу з неповними історичними даними, семантичними зсувами з малою кількістю доказів, змінами, які приховують зв'язок між словами та етимонами, а також повторною

сегментацією. Дефіцит конкретних і перевірених доказів означає, що етимологи повинні покладатися на обмежені докази, що призводить до спекулятивних або неповних висновків про походження слова. Це також означає, що спроби отримати гарне уявлення про те, як розвивається мова, завжди спотворюються впливом часу [11, с. 10].

Схожою проблемою є визначення напрямку, в якому конверсія відбулася – тобто визначення етимону і утвореного від нього слова. Один із основних підходів спирається на історичні та діяхронічні свідчення, залучаючи етимологічну інформацію для встановлення напрямку конверсії. Прихильники цієї точки зору стверджують, що історичний розвиток мови дає підказки до того, чи було певне слово спочатку іменником, дієсловом чи іншою формою до того, як зазнало перетворення. Теоретично це працює, але, як зазначено вище, цей підхід має свої обмеження та створює труднощі. Історичні записи часто неповні або недоступні, особливо коли ми хочемо розглянути старіші слова, які походять з тих часів коли переважало усне мовлення.

Інший підхід зосереджується на семантичних зв'язках між словами, пов'язаними конверсією. Більшість прикладів конверсії набувають значення/значень за прослідковуваними моделями:

hammer – a tool consisting of a piece of metal with a flat end that is fixed onto the end of a long, thin, usually wooden handle, used for hitting things;

hammer – to hit something with a hammer
[<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/hammer>].

У випадку *hammer(N)->hammer(V)*, іменник позначає інструмент і дієслово позначає дію використання інструмента (за його призначенням). Цей процес відомий як інструментальна конверсія, де іменник, що позначає інструмент або об'єкт, породжує дієслово, що позначає його використання. Значення дієслова безпосередньо походить від функції іменника, а не навпаки [34, с. 3].

Прихильники цієї точки зору стверджують, що значення та функціональна взаємодія між словами, про які йде мова, дають достатньо підстав для висновку про спрямованість. Д. Дубравська також називає такі методи визначення напрямку конверсії, як порівняння ширини семантики і словотвірного гнізда вихідної основи й похідного слова, та контекст [2, с. 79]. Їх можна віднести до категорії підходів, які ґрунтуються на семантичних зв'язках. Хоча цей підхід віддає перевагу синхронічному аналізу над діахронічним, з ним також виникають проблеми. До прикладу, як ми можемо враховувати контекст і неоднозначність семантичних зв'язків між словами? Довіра до цього підходу додає непотрібну суб'єктивність у процес, який не може гарантувати отримання чітких результатів. Якщо дієслово може утворитися від іменника-інструмента, коли воно позначає дію, що виконується цим інструментом, то й іменник-інструмент може утворитися від дієслова, якщо він називає предмет, необхідний для виконання цієї дії [11, с. 11-12].

Варто зазначити, що напрямки конверсії визначені семантичним та діахронічним підходами часто різняться. До прикладу, *stamp(N)* і *to stamp(V)* позначають відповідно інструмент та дію використання інструмента, проте етимологічні дані Oxford English Dictionary вказують на те, що дієслово є вихідним, а іменник є його деривативом.

stamp – *to put a mark on an object either by printing on it or pushing into it with a small tool;*

stamp – *a tool for putting a mark on an object either by printing on it or pushing into it, or the mark made in this way*

[<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/stamp>].

Ні інтуїція, ні суб'єктивна інтерпретація семантичних зв'язків між словами не дають жодних гарантій чи належного наукового підґрунтя для точного визначення напрямку конверсії. На сьогодні, здається, немає загальноприйнятого вирішення проблеми спрямованості конверсії. Але, щоб мати чіткі критерії, ми зупинимося на діахронічному підході, оскільки він

пропонує кілька переваг, що ґрунтуються на історичному аналізі та емпіричних доказах. Цей підхід спирається на задокументовані докази, що робить його більш систематичним і допомагає візуалізувати в ретроспективі те, як слово переходило з однієї частини мови до іншої. Ширший мовний, культурний і соціальний контекст також дозволяє нам ефективніше класифікувати та сортувати різні приклади конверсії та, як наслідок, документувати загальні моделі деривації.

Діахронічний підхід особливо має сенс у контексті спостереження за змінами в сучасній англійській мові. Оскільки мова продовжує швидко розвиватися у відповідь на культурні, технологічні та соціальні зміни, перед нами відкривається більше можливостей точно визначити напрямок, у якому відбуваються зміни. Хоча може бути важко дослідити походження старих слів, конверсія є надзвичайно продуктивним методом словотвору, і набагато актуальніше покладатися на діахронічний підхід, коли йдеться про новіші слова.

II. ЧАСТИНОМОВНІ МОДЕЛІ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ, УТВОРЕНИХ СПОСОБОМ КОНВЕРСІЇ

2.1. Частиномовна модель: "Іменник -> Дієслово" (Noun->Verb), "Дієслово -> Іменник" (Verb->Noun)

Оскільки конверсія пов'язана з частинами мови, найбільш логічним способом класифікації прикладів конверсії є використання частиномовних моделей. Як зазначалося в попередньому розділі, визначення напрямку конверсії залишається контрверсійним питанням. Один із підходів опирається на діяхронічні дані та етимологічні свідчення для встановлення, чи певне слово спочатку було іменником, дієсловом або іншою формою. Цей підхід теоретично дозволяє відстежити історичний розвиток лексеми, хоча стикається з обмеженнями через неповноту або відсутність стародавніх джерел, особливо для слів, що виникли в усній мові. Діяхронічний аналіз враховує ширший мовний, культурний та соціальний контекст, що сприяє класифікації випадків конверсії та виявленню закономірностей. Навіть опираючись на зафіксовані історичні дані, можна виявляти та описувати семантичні закономірності в розподілі прикладів конверсії. Спостерігаючи, які значення найчастіше виникають при переході від дієслова до іменника або навпаки, виокремлюються стабільні, повторювані моделі, що дозволяють передбачати та пояснювати нові випадки словотвору. Побачити доречність використання саме цього підходу можна звернувши увагу на те, що конверсія часто використовується для творення нових слів у технологічному й онлайн медіа дискурсах. Сучасні технології та соціальні медіа стимулюють активне використання як іменниково-дієслівної, так і дієслівно-іменникової конверсії.

Конверсійні процеси між іменниками і дієсловами є одними з найпоширеніших і найпродуктивніших процесів у сучасній англійській мові. Їх поширеність в англійській мові пов'язана з аналітичною структурою мови, мінімальною флективністю та залежністю від контексту і семантичної прозорості для передачі граматичної інформації. Конверсія дозволяє

змінювати синтаксичну категорію слова, зберігаючи при цьому зв'язок із його базовим значенням спираючись виключно на синтаксичний контекст та граматичну афіксацію.

Звернувши увагу на історію англійської мови чітко помітне підґрунтя для популяризації дієслівно-іменникової та іменниково-дієслівної конверсії. В давньоанглійській мові деривативний зв'язок між цими частинами мови мав вигляд використання іменниками спільних коренів зі слабкими дієсловами в теперішній інфінітивній формі чи з абляутом. Згодом, такі фонологічні зміни, як втрата *-n* на кінці інфінітивів, уподібнювали форми дієслів та іменників і спричинили трактування формально ідентичних форм як одного й того ж слова. Сильні дієслова спочатку рідко давали початок іменникам, що з часом змінилося. Приблизно до 1200 року дериваційний зв'язок між іменниковими та дієслівними коренями зміцнився і деривативи конверсії були у вжитку [25, с. 294].

Дані з Cambridge Learner's Dictionary та Oxford's dictionary показують кілька повторюваних семантичних моделей у дієслівно-іменниковій конверсії. Одним із найпоширеніших типів є іменники, що позначають процес або дію, виражену дієсловом. У приклади входять слова, як *“jump”*, *“fight”*, *“run”* та *“call”*. Ці іменники абстрагують саму дію від агента, що її виконує, дозволяючи розглядати її як окрему одиницю, яку можна рахувати, описувати або аналізувати незалежно від синтаксичних рамок дієслова. Універсальність таких іменників сприяє їхній частоті у дискурсі. Когнітивна мотивація цієї моделі пов'язана з тенденцією людини концептуально перетворювати дію на подію. Це в свою чергу зумовлює створення іменників, які мають в своїй конотації часові та ситуаційні аспекти діяльності. Їхня частота підсилюється високим ступенем вживанням конкретних, односкладових дієслів у повсякденній мові, які легко інтерпретуються при номіналізації.

Іншим поширеним семантичним шаблоном є утворення результативних іменників, де іменник позначає результат дії або конкретний об'єкт,

пов'язаний із нею. До прикладу, “*bite*”, “*cut*”, “*bloom*”, “*chip*”. У цьому випадку семантичний фокус зміщується від процесу до продукту або наслідку дії. Цей тип переходу значень часто породжує полісемію, як у випадку слова “*bite*”, що може означати як сам акт кусання, так і шматок, який був відкушений, наприклад:

*In the middle of the **bite**, I was hit with the taste of grape juice, the fake one from childhood. – Bahar Anooshahr, The Arizona Republic, 7 Sep. 2023*

*Instead use tweezers and pluck at the site of the **bite** as close to the skin as possible. – Timmy Broderick, Scientific American, 14 June 2023.*

Популярність таких іменників зумовлена як комунікативною користю, так і когнітивною значущістю: результати дій привертають увагу та мають концептуальне і прагматичне значення, а також стилістичну цінність. Ці форми синтаксично гнучкі, з'являються в різних позиціях у реченні та часто поєднуються з конкретизаціями щодо розміру, тривалості або способу дії.

Іменники утворені від дієслів, що вказують не на одну дію, а на серію дій, її повторюваність, ритм чи тривалість, часто втрачають аспект повторюваності під час конверсії. Іноді, втрачається також полісемантичність дієслів-етимонів, яка передбачає їх інтерпретацію не лише як серії дій, а й одиничних повторень у певних контекстах. Розглянемо приклади речень зі словами “*clap*” та “*sip*”.

*However, the video also shows King Charles and Kate Middleton sitting down while the guests **clapped**, which people are interpreting as a snub. – Lizzie Lanuza, StyleCaster, 25 Sep. 2025.*

*The two snaps and a **clap** is going to get over in live arena settings. – Alfred Konuwa, Forbes, 13 Oct. 2021.*

*Winger grabbed the javelin near the back of the runway, then urged the Hayward crowd into a **rhythmic clap**. – oregonlive, 22 July 2022*

Іменник “*clap*” використовується в поданих реченнях для позначення одиничної та повторюваної дії відповідно. Точну конотацію бачимо лише з

контексту, як уточнення “*rhythmic*” в другому прикладі використання іменника. Ця полісемія не спостерігається у випадках зі словом “*sip*”:

*Lounge on a couch while **sipping** tea faves like Cream Earl Grey and Relax. – Essence, 25 Oct. 2023*

*The man held my gaze for a moment and took **a sip** of his smoothie. – Longreads, 12 Dec. 2022*

Деякі дієслова породжують іменники, що позначають об’єкт/інструмент дії, а не саму дію чи її результат. До цієї групи слів входять такі приклади, як “*drink*”, “*paint*” і “*polish*”.

Більшість іменників зберігають часові, ситуативні аспекти чи завершеність дієслова. Вони виділяють події як окремі явища, які можна описати чи порахувати. Односкладові, конкретні дієслова непропорційно широко представлені у дієслівно-іменниковій конверсії, оскільки їхня семантична прозорість зменшує когнітивні зусилля для інтерпретації. Іменники, утворені таким чином, синтаксично універсальні, функціонують як підмети, додатки або модифікатори без додаткових маркерів. Деякі зберігають конотацію злічуваності.

Іменнико-дієслівна конверсія проявляє таку саму продуктивність і систематичність, як і її зворотня версія. Конкретні, високочастотні іменники, що позначають об’єкти, інструменти або явища, пов’язані з діяльністю людини, особливо схильні до інтерпретації за своїми асоційованими діями. Іменники, що позначають інструменти або предмети, такі як “*shovel*”, “*hammer*”, “*whisk*”, легко піддаються словотворенню й утворюють дієслова для позначення типових дій, пов’язаних з денотованими етимонами об’єктами. Ця категорія має схожу концептуальну мотивацію до іменників, утворених шляхом дієслівно-іменникової конверсії для позначення інструментів дій, етимони котрих вони позначають. Тобто, так як інструменти є центральними для взаємодії людини з довкіллям, а мова відображає наше життя, ми схильні до прямого зіставлення об’єктів з діями, для яких вони використовуються чи

які вони виконують. Чіткий семантичний зв'язок між іменником і дією знову ж таки забезпечує легке розуміння утворених слів.

Іменники, що позначають форми, фігури або матеріали, такі, як “*ball*”, “*tile*”, “*frame*”, утворюють дієслова для позначення формування, виготовлення або створення об'єктів відповідно до характеристик іменника:

*In a nod to hipster culture of yore, Reynolds also rocked a gray beanie and thick black **frames**.* – Hannah Jackson, *Vogue*, 12 Oct. 2023.

*There were even some mid-length pieces **framing** her face.* – Gabi Thorne, *Allure*, 10 Aug. 2023.

Такі дієслова часто зустрічаються у ремеслі, виробництві або дизайні.

Аналогічно, іменники, що позначають організовані події, досвід або соціальні явища, такі як “*game*”, “*match*”, “*debate*”, стають дієсловами для опису участі в них, відображаючи культурну значущість певних більш складних діянь та явищ. Поширеність саме іменниково-дієслівної та дієслівно-іменникової конверсій в порівнянні з іншими очевидно вказує на інтуїтивність та ефективність взаємозв'язку «дія–іменник» для комунікації.

Деякі іменники зазнають абстрактного або метафоричного розширення значень під час конверсії. Конкретні іменники, такі як “*vent*”, “*stomach*” можуть позначати дії, натхненні функціями, зовнішнім виглядом або сприйняттевими асоціаціями позначених іменниками об'єктів. Такі дієслова часто демонструють полісемію, наявність різних тлумачень залежно від контексту, з різними рівнями абстракції від матеріальних об'єктів до більш абстрактних сфер. Іменники, що позначають місцезнаходження, місця й частини об'єктів, такі як “*line*”, “*track*”, “*border*”, стають дієсловами, що описують рух або просторову взаємодію, зберігаючи прозорий семантичний зв'язок з іменником-деривативом.

Існують іменниково-дієслівні форми, такі як “*blanket*”, “*shield*”, “*mask*”, що позначають дії нанесення характеристик, пов'язаних з денотатами дериватів. Ці дієслова часто зустрічаються у процедурних та технічних контекстах, хоча

також трапляються в повсякденні. Такі іменники часто позначають покриття і стають дієсловами, що описують нанесення даного покриття, спричинення набуття стану, пов'язаного з покриттям, зі або без певного рівня метафоричності. До прикладу, “*to blanket*” визначається як «повністю покривати (поверхню)», проте не завжди об'єктом, котрий позначає іменник (ковдрою). Так само й слово “*to mask*” позначає дію, котру виконує “*a mask*”, але не завжди за її участі.

Досить поширеними учасниками іменниково-дієслівної конверсії є також іменники, що позначають контейнери, такі як “*bottle*” або “*box*”. Вони утворюють дієслова, що описують дії наповнення, поміщення або використання контейнера, наприклад:

*The oil is sourced from its native home of Australia and **bottled** in the United States.*— Sherri Gordon, *Verywell Health*, 16 Feb. 2024.

Терміни, пов'язані з тваринами, також є продуктивним джерелом для творення дієслів шляхом конверсії в англійській мові. Коли іменник, що позначає тварину, стає дієсловом, нова форма часто вказує на поведінку, асоційовану з істотою, або метафоричне перебільшення її певних рис. Наприклад, “*to dog*” передає акт наполегливого переслідування, на ґрунті усталеного образу собаки, яка ходить за своїм господарем. Подібним чином “*to crow*” позначає гучну та тріумфальну вокалізацію, змодельовану за характерним криком птаха. Отримані цим шляхом дієслова часто несуть оціночну конотацію. Перенесення значення з номінальної сфери у дієслівну часто відбувається через метафоричне або метонімічне стилістичне насичення, причому характерна риса тварини функціонує як єдине джерело значення для нового визначення.

Багато дієслів несуть соціальне, комунікативне або афективне значення навіть без наявності цього шару значення в етимонах. “*Voice*”, “*crow*”, “*vent*”, “*stomach*” набувають негативної конотації, без її присутності в значеннях відповідних іменників.

Стійкість і частота вищезазначених семантичних моделей в іменнико-дієслівній та дієслівно-іменниковій конверсіях пояснюється кількома взаємопов'язаними чинниками. Аналітична морфологія англійської робить зміну категорії економічно вигідною, а семантична прозорість мінімізує неоднозначність. Конкретні та високочастотні слова є особливо схильними до конверсії, оскільки їх легко інтерпретувати і простота їх утворення є вигідною для комунікативних цілей.

2.2. Частиномовні моделі: "Іменник -> Прикметник" (Noun->Adjective), "Прикметник -> Іменник" (Adjective->Noun), "Дієслово -> Прикметник" (Verb->Adjective), "Прикметник -> Прислівник" (Adjective->Adverb), "Прислівник -> Прикметник" (Adverb->Adjective)

Деякі англійські іменники шляхом конверсії утворюють прикметники, що надає їм змогу функціонувати як атрибутивні або предикативні модифікатори.

Через нестачу етимологічно-підтверджених випадків конверсії важко впевнено виділити семантичні закономірності у межах цієї частиномовної моделі. Синхронічний підхід щодо інтерпретації формально ідентичних слів як конверсійної пари значно розширює приклади конверсії в усіх її частиномовних напрямках, особливо коли мова не йде про іменниково-дієслівну чи дієслівно-іменникову конверсію. Велика кількість іменників та прикметників, які мають ідентичну форму один з одним, скоріш за все ввійшли в англійську мову разом. Для досягнення виключно методичних цілей наявність точних даних про етимологію цих слів не є важливою, саме тому ми можемо як мінімум виділити прикметники місцезнаходження як особливу закономірність дериваційних зв'язків між іменниками і прикметниками. До цього підтипу відносимо конверсійну пару "*back*"(n) й "*back*"(adj), й схоже-функціонуючі пари "*side*", "*top*", "*front*", походження котрих швидше за все не є пов'язаним з конверсією.

Етимологічні дані частково дозволяють нам виділити прикметники, утворені від назв матеріалів, такі, як "*iron*" і "*plastic*".

Феномен дієслівно-прикметникової конверсії є також не надто продуктивним. Хоча походження деяких прикметників можна відстежити через призму конверсії від ідентичних їм дієслів у теперішній інфінітивній формі, багато таких лексем утворені від минулих форм. У класичній морфології конверсія відбувається між лексемами, а не між окремими словоформами, тому назвати такі випадки конверсією не можемо. Радше, вони є дієприкметниками, які лексикалізувалися як прикметники.

Прикметниково-іменникова конверсія виявилася предметом наукової дискусії. У лексемах на кшталт "*the poor*", "*the blind*", "*the dead*" бачимо субстантивованій прикметник, функціонуючий як іменникова фраза. Не змінюючи своєї морфологічної будови, прикметник змінює частину мови, що переважно вказує на конверсію. Проте не всі погоджуються з цією думкою.

Згідно одного погляду, субстантивація прикметників може відбуватися різною мірою. В такому разі повна субстантивація відповідає випадкам, де новоутворена лексема отримує всі доречні граматичні категорії частини мови, до якої вона увійшла, а часткова – має лише одну форму, як і в зазначених вище прикладах [19, с. 59].

У сучасному мовознавстві також існує інший погляд: часткова субстантивація є окремим, самостійним явищем, не пов'язаним з конверсією. По перше, під час конверсії слово набуває повноцінного статусу нової частини мови й набуває здатності приймати різні способи вираження граматичних значень. У випадках, як от "*the blind*", "*the poor*" граматичні категорії нової частини мови не повністю реалізуються. По друге, артикль тут виконує функцію частини іменникової фрази, а не вказує на визначеність чи невизначеність. В будь-яких інших випадках конверсії такий феномен не простежується [22, с. 1642].

Конверсія прислівників у прикметники, хоча й трапляється рідше, все ж демонструє кілька стійких семантичних тенденцій. Поширеним є випадок, коли прислівникове позначення просторового чи часового відношення

переосмислюється як прикметникова характеристика властивості. Так, “*near*” у прислівниковій функції означає наближеність у просторі, часі чи якості, тоді як у прикметниковій воно надає цю наближеність іменникові як визначальну ознаку, наприклад “*near neighbour*”. Подібно до цього, “*overseas*” як прислівник позначає дію чи стан у чужій країні, а як прикметник використовується для опису таких явищ, як “*overseas trade*” або “*overseas student*”, закріплюючи просторове відношення у вигляді постійної характеристики.

В обговореннях конверсії деякі дослідники підкреслюють, що вона не завжди обмежується утворенням нових лексем окремих, поодиноких слів. Багатослівні вирази як “*know-it-all*” чи “*all-you-can-eat*” показують, що фразові одиниці також можуть зазнавати зміни частин мови, і такі випадки трапляються досить часто [10, с. 545-567].

Інші, як-от Дон, звертають увагу на те, що фразова конверсія розмиває межі між морфологією та синтаксисом, тож виникають сумніви, чи варто застосовувати до неї той самий термін. У підходах, де конверсію визначають лише як морфологічний процес, фразові зсуви зазвичай виключають або трактують як словоскладання з еліпсисом чи лексикалізацію [18, с. 14].

Коли ж фразова конверсія визнається, вона найчастіше веде до творення іменників і рідше – прикметників. Перетворення цілих виразів на дієслова майже не трапляється. Існує схильність до номіналізації й ад’єктивзації.

Дон (2005: 63–65) також відзначає, що такі випадки є переважно субстантиваціями, а прикметникові утворення становлять помітну, хоч і менш численну групу.

Помітно, що словотвір з іменників, дієслів, прикметників та прислівників є достатньо поширеним. Інші типи конверсії також існують, проте є значно рідкіснішими [27, с. 135]. Наприклад, Хаддлстон і Пуллум описують існування лексем традиційно функціонуючі як прикметники або дієприкметники набувають синтаксичних властивостей прийменників. Вони також зазначають,

що означники можуть виступати в ролі іменників, а сполучники та прийменники можуть набувати іменної функції, коли використовуються у металінгвістичному значенні [22, с. 605]. Вони також зазначають випадки конверсії означників у іменники, наприклад “*a nobody*”, “*a something*” [22, с. 423].

How Being a Nobody Actually Makes You a Somebody – Natalie S. Ohio, Medium, 9 Aug. 2023

Схоже, що результат таких перетворень визначають синтаксичні можливості слів, а не їх морфологічна будова. Деякі одиниці, переходячи з однією частини мови в іншу, водночас впливають на семантично чи морфологічно близькі слова. До прикладу, етимологічні дані підтверджують, що певна лексема спочатку піддалася процесу конверсії з однієї частини мови в іншу. Проте інше пов'язане слово з'являється в мові одночасно функціонуючим у кількох частинах мови без очевидних діахронічних ознак конверсії.

Прикладом цього є відмінність у формуванні *прикметників "second-class" та "first-class"*. Утворення іменником *"second-class"* прикметника конверсією є підтвердженим фактом, з досить значним часовим розривом між етимомом та деривативом, згідно даних Oxford English Dictionary; з іншого боку, як іменник, так і прикметник *"first-class"* були утворені одночасно шляхом словоскладання значно раніше.

ІІІ. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ, УТВОРЕНИХ СПОСОБОМ КОНВЕРСІЇ

3.1 Порівняння явного та імпліцитного навчання способів словотвору

Різноманіття процесів словотворення в англійській мові часто створюють труднощі для тих, хто вивчає її. Нові слова можуть бути утворені за допомогою кількох способів, таких як: конверсія, афіксація, словоскладання, скорочення, телескопія та ін. Серед способів словотвору конверсія є особливо продуктивною в сучасній англійській мові. Відсутність передбачуваності може ускладнити засвоєння словникового запасу та інтуїтивне розпізнавання або створення похідних форм для учнів. Враховуючи непередбачуваний характер цих процесів, навчаючи конверсії слід обґрунтованіше підходити до методів словотвору як до частин інтегрованої лексичної системи або парадигми, а не ізольовано.

У сучасній методиці існує дві основні стратегії навчання нового вокабуляру. Ці стратегії застосовуються не лише до слів, утворених методом конверсії, але й до слів утворених іншими способами словотворення. Цими універсальними стратегіями є навчання на основі правил та частий контакт з правильними прикладами слововживання.

Підхід, заснований на правилах, наголошує на систематичному визначенні морфологічних моделей та закономірностей. Цей метод починається з опису правил продукування деривації або складання слів та їх структурованого представлення учням. Наприклад, слова можуть бути групуваними та введені відповідно до морфологічних процесів, що беруть участь в їх утворенні. Звертаючи увагу на такі частиномовні моделі, учням пропонується засвоїти узагальнені правила, які можна перенести на нові лексичні одиниці. Таке навчання часто супроводжується колокаційними моделями, які зміцнюють контекстуальне використання новоутворених слів та допомагають закріпити розуміння учнями того, як певні форми поведуться синтаксично та семантично [33, с. 106].

Загальноєвропейські мовні рамки (CEFR) заохочують використання навчальних мовних методик і програм, що розвивають не лише комунікативну компетенцію, але й словесний діапазон і контроль над лексикою, які в свою чергу невід’ємно передбачають розуміння того, як слова функціують у різних частинах мови та граматичних категоріях (16, с. 110–111). До прикладу, від учня, який володіє англійською рівень B1 очікується, що він вільно поєднуватиме прості фрази в речення та перефразуватиме короткі уривки. Ці завдання вимагають від учня здатності користуватися різними формами слів для виконання комунікативних цілей (16, с. 26–27). У цьому контексті, знайомство з конверсією як способом словотворення дозволяє учням декодувати та створювати словосполучення. У цьому контексті розуміння механізмів конверсії дає змогу розпізнавати знайомі слова в нових граматичних ролях, самостійно утворювати нові словосполучення для вираження власних думок.

В українських закладах загальної середньої освіти, учні вивчають англійську мову на тлі флективної й синтетичної рідної мови, котра широко використовує афіксацію для позначення граматичних категорій, граматичних значень й зміни частин мови. Студенти інстинктивно покладаються на морфологічні маркери для визначення для розпізнання морфологічних процесів. Функціональний перехід від іменника до дієслова або навпаки може залишитися ними непоміченим, особливо за відсутності цілеспрямованого навчального фокусу. Відсутність конверсії як поширеного й системного словотворчого механізму в українській мові знижує інтуїтивне розуміння цього явища.

Існує кілька емпіричних досліджень проведених в різних країнах, які вказують на важливість цілеспрямованого навчання способів словотвору в англійській мові, особливо в контексті розвитку навичок читання й оперування вокабуляром. Дослідження показали, що учні з різним рівнем володіння мовою, які вивчають англійську мову, в тому ж числі носії

китайської, іспанської та арабської мов, отримують користь від чіткого навчання словотворчій морфології, що в свою чергу означає, що цінність морфологічних знань можна перенести і на тих, хто вивчає інші мови. У контексті українських учнів, які вивчають англійську мову, рідна мова яких має відносно багату словотворчу систему, але відмінний синтаксис, механізми конверсії в англійській мові можуть потребувати додаткового пояснення.

У висновках дослідження, проведеного в SMAN 2 Тренггалеці, наголошується на зв'язку між засвоєнням учнями процесів словотвору та їхніми навичками розуміння прочитаного. Хоча дослідження стосується індонезійського освітнього контексту, його результати можуть бути корисними для ширшої дискусії про навчання лексики на уроках англійської як іноземної мови й наштовхнути на роздуми щодо застосування цих висновків у різних культурних і мовних контекстах [28, с. 1-14.].

Незважаючи на існуючі відмінності, продуктивна роль морфологічної усвідомленості у розширенні словникового запасу та розумінні тексту є крослінгвістичною проблемою. Водночас, дослідження підкреслює важливість збалансованого поєднання теоретичного навчання правил та імітації реальних умов засвоєння мови. Хоча, регулярний контакт з цільовою лексикою може призвести до неусвідомленого засвоєння типових моделей творення слів, нерівномірність їх появи, особливо у випадку конверсії, свідчить на користь цілеспрямованого викладання. Без відповідного керівництва учні ризикують робити неправильні узагальнення або засвоювати помилки. З методичної точки зору, результати дослідження підтверджують необхідність посилення ролі лексичного навчання в межах усіх чотирьох основних мовних навичок. Опанування словника є фундаментом для читання, письма, аудіювання й мовлення, тому процеси словотвору мають отримувати системну й повторювану увагу. Доцільною є інтеграція морфологічних аспектів у вправи з читання і письма. Для цього можна використовувати такі методи, як відкриття

словотворчих закономірностей на основі тексту, ведення таблиць родин слів, лексичне сортування та спрямовані продуктивні вправи [28, с. 13].

М. Дж. Кіффер та Н. К. Лесо виявили, що морфологічна обізнаність була тісно пов'язаною з розумінням прочитаного як у учнів 4-го, так і в 5-го класів. Цей зв'язок набував поступової значущості в 5-му класі й надалі, до тієї міри, що знання учнів з морфології більше впливали на розуміння прочитаного, ніж сам лише розмір словникового запасу. Варто зауважити, що цей ефект виявився сильним як у випадку тих, хто вивчав англійську як іноземну мову, так й для рідних носіїв англійської, що свідчить про вагу морфології у підтримці розуміння прочитаного незалежно від рідної мови.

Дослідження також показало, що знання способів словотвору та словниковий запас є взаємопов'язаними: учні, розуміючи різні морфологічні процеси, як правило, мали більший словниковий запас, і навпаки. Очевидно, що користь навчання словотвору не обмежується допомогою учням краще розуміти слова, які вони вже знають, але й сприяє ефективнішому вивченню й запам'ятовуванню нових слів через читання та посилення на контекст. Розуміння словотвору надає учням знанняве підґрунтя для інтерпретації незнайомих слів, прогнозування можливих значень та більш гнучкого використання слів у письмі та усній мові. Той факт, що морфологічна усвідомленість мала більший вплив ніж розмір словникового запасу на розуміння прочитаного, підкреслює наскільки важливо не просто «знати більше слів», а й розуміти, як англійська мова будує нові та адаптує існуючі слова [24, с. 11-15].

У цьому ж контексті дослідження Чжана та Коді (2012) серед китайських учнів, які вивчають англійську як другу іноземну мову, пропонує додаткове підтвердження дедактичної цінності цілеспрямованого опрацювання морфології у формуванні лексичної компетенції. Дослідники виявили, що морфологічна обізнаність знову ж таки безпосередньо сприяє засвоєнню лексики, а також опосередковано впливає на розуміння тексту через

розширення словникового запасу. За даними дослідження, Морфологічну обізнаність можна розглядати як ключовий чинник у засвоєнні лексики, тоді як лексичне значення відіграє провідну роль у формуванні навичок розуміння тексту. Це ще раз засвідчує важливу роль морфології у підтримці ефективного засвоєння іноземної мови як у рецептивних, так і у продуктивних видах мовленнєвої діяльності [37, с. 1211].

Однак, незважаючи на свою структуровану природу, навчання на основі правил не позбавлене обмежень. Одна з суттєвих проблем полягає в обсязі та практичному застосуванні морфологічних правил, які не є такими чіткими чи універсальними, як може здатися спочатку. Англійська мова, як морфологічно гнучка мова, дозволяє застосування різних способів словотворення для виконання ідентичних семантичних функцій. Учні можуть вважати відсутність передбачуваності оманливою, особливо коли стикаються з, здавалося б, довільною лексичною поведінкою. Крім того, англійська мова, як відомо, багата на винятки. Це, в свою чергу, означає, що навіть чітко визначені морфологічні правила можуть сприяти уникненню помилок учнями лише певною мірою. Незважаючи на те, що навчання на основі правил може бути корисним для розвитку усвідомленості та аналітичних навичок, воно часто не враховує всю складність використання мови [29, с. 146-147; 33, с. 108].

Альтернативою навчанню на основі правил, особливо доречною у випадку конверсії, є вивчення окремих одиниць. Замість того, щоб наголошувати на загальних принципах словотворення й їх практичного застосування, цей метод розглядає конкретні лексичні одиниці та їх похідні як окремі одиниці, в цілісності з маркерами їх деривації. Методичний фокус зміщується з навчання формальним правилам морфологічної трансформації на вивчення словоформ у контексті, часто через багаторазовий контакт з одиницями та їх використанням. Наприклад, у випадку конверсії вчитель утримується від пояснення того, що деякі слова переходять у інші частини

мови без морфологічного позначення. Натомість кожна форма викладається та практикується як окремий лексичний елемент, що дозволяє учневі зіткнутися та засвоїти граматичну функцію слова через контекст та синтаксичні підказки, а не формальне пояснення.

Цей підхід має кілька педагогічних переваг. Основна з них полягає в тому, що він тісно пов'язаний зі способом, яким словниковий запас зазвичай засвоюється під час вивчення рідної мови, а саме, через поетапне знайомство та самостійну категоризацію на основі вживання. Коли учні стикаються зі словами в різних синтаксичних та семантичних середовищах, вони починають інтуїтивно категоризувати та зберігати ці форми у своєму ментальному лексиконі. З часом цей процес призводить до появи закономірностей без потреби в зовнішніх інструкціях. Для багатьох учнів розвиток морфологічної усвідомленості може бути більш ефективним та відображати автентичне використання мови, в порівнянні з вивченням правил та винятків [29, с. 143; 33, с. 109].

Тим не менш, навчання конкретним одиницям також викликає свій власний перелік труднощів. Перш за все, воно вимагає значного та тривалого контакту з новим вокабуляром, часто виходячи за межі доступного у формальних освітніх умовах. Без належних можливостей для контакту зі словами в їх природному контексті – через читання, аудіювання, мовлення – учням може бути важко формувати необхідні зв'язки між формами та функціями. Крім того, хоча учні можуть правильно засвоїти багато лексичних одиниць, вони також схильні до узагальнення внаслідок надмірної залежності від інтуїції.

Враховуючи ці міркування, збалансований підхід може бути найефективнішим – той, що поєднує елементи навчання правилам із семантикою лексичних одиниць у контексті. Зокрема, для навчання конверсії це означає не лише підкреслення її продуктивності та контрасту з афіксацією, але й забезпечення великої кількості контакту та можливостей для

контекстуального використання. Зрештою, як стратегії, засновані на навчанні правил, так і стратегії, засновані на вивченні конкретних одиниць, відіграють цінну роль у розвитку словникового запасу, а їх інтеграція може запропонувати більш комплексну модель навчання словотворенню у всій його складності [33, с. 109, 26, с. 319].

Важливо також враховувати своєчасність навчання правил. Постає педагогічна дилема: чи слід спочатку ознайомлювати учнів із лексичними одиницями як із цілісними одиницями, чи ж варто відразу акцентувати увагу на їхніх морфологічних характеристиках? Перший підхід, який відображає моделі засвоєння рідної мови, стверджує, що учні отримують користь від ознайомлення зі словами в контексті перед їх структурним аналізом.

Згідно цього, учні спочатку запам'ятовують окремі лексичні одиниці, а вже пізніше усвідомлюють їх морфологічну будову, граматичні функції чи семантичні зв'язки. Водночас є випадки, коли раннє пояснення правила – наприклад, поширеного словотвірного зразка – може сприяти розпізнаванню та продуктивному використанню, за умови достатнього контакту з ним в контексті.

Зв'язок між частотністю лексичних одиниць і усвідомленням їх морфологічної структури ще більше ускладнює вибір підходу. Дослідження свідчать, що одиниці з високою частотністю зазвичай запам'ятовуються й відтворюються як цілісні елементи, а не будуються усвідомлено за допомогою морфологічних правил для кожної окремої мовної ситуації. Наприклад, слова на зразок *impossible* або *beautiful* є настільки поширеними, що часто розглядаються учнями як базові слова, а не як продукти афіксації. Це підтверджує думку, що абсолютна частота лексичної одиниці сприяє збереженню її як цілісної одиниці, навіть якщо воно морфологічно складне, і зменшує залежність учня від продуктивного застосування правил у процесі мовлення в реальному часі [16, с. 58].

Один із шляхів вибору підходу – це так-званий "аналіз зисків і витрат". Чи покриваються зусилля й час витрачені на вивчення типів словотворення можливістю ідентифікувати та використовувати ці типи? Чи вивчення методів словотвору, що існують у мові, полегшать учням розуміння слів, чи відлякають їх надмірним об'ємом теорії? Конверсія зазвичай зберігає тісний семантичний зв'язок між етимомом та його похідним. Первинний зсув є синтаксичним, а не семантичним, що робить значення деривативів відносно ясним для учнів, особливо коли вони зустрічаються в контексті.

Відносна прозорість в значенні свідчить про те, що конвертовані форми особливо сприйнятливі для випадкового вивчення –засвоєння лексичних одиниць через контакт з ними у комунікативних контекстах без цілеспрямованого вивчення. Хоча слова, утворені афіксацією чи іншими способами словотвору також можна вивчити випадково, когнітивне навантаження необхідне для інтерпретації значення утворених конверсією лексичних одиниць є часто меншим, оскільки учні можуть спиратися на вже існуючі знання про їх етимони. Таким чином, навіть коли учні не повністю розуміють причини й природу змін, котрі виникають в процесі конверсії, вони однаке можуть дійти до достатньо точного тлумачення нового слова спираючись на контекст.

Тим не менш, успішне вивчення слів утворених конверсією залежить від кількох умов, включаючи рівень володіння мовою учнем, його вокабулярний запас, здогадливість та якість контекстуальних підказок. Тому для викладачів важливо створити навчальне середовище, яке заохочує формування гіпотез та відсутність страху помилятися. Учні слід заохочувати та хвалити за обґрунтовані припущення, навіть якщо ці припущення не зовсім точні. Розширення словникового запасу, особливо в контексті словотворення, є поступовим та кумулятивним процесом, у якому раннє знайомство та недосконале розуміння є фундаментальними кроками до остаточного оволодіння.

Важливо підкреслити, що наявність контексту не завжди однаково сприяє рівноцінному розумінню значення слів. Цінність контексту для засвоєння словникового запасу залежить від континууму: деякі тексти пропонують учням достатню кількість семантичних та синтаксичних підказок, які чітко вказують на значення та функцію незнайомих слів, тоді як інші можуть приховувати або спотворювати ці значення. Якість контекстуальних підказок відіграє вирішальну роль у визначенні ефективності здогадування значення слова. [16, с. 232-235].

Частий контакт з новою лексикою як метод навчання вокабуляру не є таким простим, як здається. Сутність "випадкового" вивчення широко досліджувалася в когнітивній психології та педагогічних дослідженнях, зокрема крізь призму теорії рівневої обробки. В основі теорії лежить ідея, що ефективність пам'яті є не просто параметром сприйняття й повторення, а фундаментально формується природою когнітивної обробки, що застосовується до вхідних інформації. Зокрема, глибші рівні семантичної обробки, де учні взаємодіють зі значенням, категоризацією або функцією лінгвістичного елемента, пов'язані з сильнішими та стійкішими слідами в пам'яті, ніж поверхнева, структурна обробка, яка зосереджується виключно на поверхневих ознаках, таких як орфографія чи вимова. Вони відрізняються за рівнем когнітивної глибини, необхідної для їх виконання. Дослідження показують, що орієнтаційні завдання, які передбачають семантичну обробку – наприклад, визначення, чи позначає слово живу істоту або чи належить воно до певної концептуальної категорії – забезпечують значно вищі показники запам'ятовування порівняно із завданнями, які вимагають лише поверхневого, формального опрацювання (наприклад, визначення кількості складів або літер у слові).

Такі результати вказують на те, що збереження інформації в пам'яті позитивно корелює з когнітивною глибиною завдання, виконаного під час початкового знайомства з нею. В контексті вивчення другої іноземної мови, ці

висновки підтримують інтеграцію семантично орієнтованих завдань у навчальний процес, тим паче навчання лексичному матеріалу. Учні отримують користь від завдань, які залучають їх до інтерпретації, категоризації та застосування лексичних одиниць у контексті, навіть якщо саме вивчення нових лексичних одиниць не є основною метою завдання. Такі завдання відображають автентичні умови, за яких відбувається значна частина засвоєння природної мови, та узгоджуються з педагогічними підходами, які надають пріоритет лексичному залученню над механічним запам'ятовуванням.

Лексичні одиниці, утворені конверсією, особливо сприятливі для **випадкового запам'ятовування**, оскільки вони є часто природно інтегрованими в автентичних текстах й регулярно з'являються в змістовно насичених комунікативних контекстах. Завдяки тому, що такі слова зберігають незмінну формальну структуру незалежно від граматичної категорії (тобто не мають афіксальних маркерів, які б сигналізували про зміну частини мови), їхнє значення та функцію здебільшого необхідно виводити з контексту. Це спонукає учнів активно залучати синтаксичні, семантичні та прагматичні підказки для інтерпретації мовного матеріалу.

У процесі взаємодії з продуктами конверсії в контекстах, що забезпечують смислове навантаження – наприклад, у газетних текстах, діалогах або cloze-тестах – учні не просто фіксують ізольовані форми, а інтегрують їх у ширші мовні структури. Орієнтована на зміст взаємодія, особливо за умови включення завдань на перефразування, категоризації за частинами мови або реконструкції висловлювань, сприяє глибокому когнітивному опрацюванню матеріалу. Завдяки включенню завдань, що передбачають глибоку семантичну обробку створюються умови для формування міцних лінгвістичних зв'язків, які є основою довготривалого засвоєння [17, с. 677].

Фундаментальним принципом ефективного навчання новому вокабуляру є **повторення та систематичне повторне використання** лексичних одиниць.

Очевидно, що метод навчання лексики, який дозволяє учням часто бачити слово в різних контекстах, матиме більший вплив на вивчення лексики, ніж той, який дає учневі одну або дві згадки слова в поєднанні з визначенням або вжитому в реченні. Хоча точну кількість повторних зустрічей з лексичними одиницями, необхідних для остаточного опанування матеріалу, не можна універсально визначити через мінливість можливих рівнів залученості з матеріалом та різноманіття методів оцінки засвоєного, існуючі дослідження однак мають певні рекомендації. Нейшн (2001, с. 81) стверджує, що вивчення слова може вимагати від п'яти до понад двадцяти повторних його використань, залежно від супутніх навчальних умов та критеріїв оцінювання результату. Найголовніше, що повторне використання матеріалу має бути свідомо вбудованим в навчальний дизайн. Як стверджує Нейшн, часто з педагогічної точки зору ефективніше закріплювати частково відомий словниковий запас, ніж вводити абсолютно новий, враховуючи високий ризик його вибуття без належного повторення. Якщо не передбачено повторного використання матеріалу, раніше докладені зусилля можуть зійти нанівець через забування, що в свою чергу знижує продуктивність в навчальному році. [30, с. 343; 26, с. 81; 31, с. 76].

Тим не менш, хоча цей підхід може бути ефективним для розвитку комунікативної компетенції, засвоєння нового вокабуляру вимагає більш цілеспрямованого, чіткого підходу. Є кілька причин, чому процес вивчення нових лексичних одиниць не може повністю залежати від постійного контакту з ними й "випадкового" запам'ятовування. По-перше, учні, які розуміють загальний зміст тексту, можуть не звертати уваги на точність своєї інтерпретації значення окремих слів. По-друге, контекстуальне вгадування є ненадійним, особливо коли учні недостатньо знайомі зі значною частиною навколишнього словникового запасу – дослідження показують, що для успішного висновку необхідне щонайменше 98% лексичного охоплення. По-третє, навіть коли учні вгадують значення слова, розумова взаємодія з ним

може бути занадто поверхневою, щоб підтримувати довготривале запам'ятовування. Більше того, нові слова, що зустрічаються лише один або два рази, ймовірно, будуть забуті, якщо вони не зустрінуться знову невдовзі після цього – частота, якої більшість учнів не досягають лише за допомогою читання.

У межах навчання, що відповідає Загальноєвропейським рекомендаціям з мовної освіти, лексична компетенція зазвичай інтегрується у розвиток чотирьох основних мовленнєвих навичок, а не виокремлюється як самостійна ціль. Ця інтеграція узгоджується з принципами комунікативного та діяльнісного підходів, проте водночас несе ризик маргіналізації систематичної роботи зі словотворенням, особливо в умовах обмеженого часу та навчального навантаження. Розвиток здатності розпізнавати й утворювати похідні форми вимагає цілеспрямованої, методично обгрунтованої роботи над граматичними функціями й формами, а також практичного використання словотворчих правил у реальних комунікативних ситуаціях. Емпіричні дослідження послідовно підтверджують перевагу націленого, теоретичного вивчення словникового запасу [30, с. 340-342].

3.2 Застосування методів навчання конверсії на практиці

Навчання конверсії, як і будь-якого іншого способу словотвору, вимагає збалансованої уваги до накопичення теоретичних знань та розвитку практичних вмінь. Теоретичний етап навчання вокабуляру розглядався крізь призму численних педагогічних підходів, в той час як докази емпіричних досліджень узгоджуються щодо його основних компонентів. Метааналіз Штала та Фербенкса визначив найефективнішими підходи, що включають повторювану взаємодію учнів з цільовим вокабуляром, вбудовування лексичних елементів у семантично насичені контексти та сприяння когнітивній взаємодії із семантичним змістом.

Бек, МакКеон та Кукан сформулювали паралельне пояснення теоретичного навчання вокабуляру, що характеризується чітким поясненням

значень, інтегрованим з когнітивно стимулюючими та інтерактивними тренувальними завданнями. В їх визначення також входить вибір практичних, корисних лексичних елементів у поєднанні з доступними для учнів визначеннями та навчальними контекстами, що підсилюють семантичну значущість. Цей підхід додатково висуває на перший план систематичне з'ясування лексичних зв'язків, що ґрунтуються на спільних морфологічних складових, маючи на меті розвинути здатність учнів розрізняти та узагальнювати відповідності форми та значення.

Карло та ін. в свою чергу висувають чотири принципи ефективного теоретичного навчання: розміщення нових лексем у змістовних дискурсивних контекстах, забезпечення багаторазового використання лексем в різних текстах та розвиток глибини лексичних знань, що охоплюють семантичні нюанси, орфографічне представлення, фонологічну форму, морфологічну структуру та синтаксичну поведінку. З цієї точки зору, навички морфологічного аналізу діють як внутрішній вимір лексичної компетенції, а також саме стратегія для засвоєння незнайомої лексики [31, с. 94-100; 12, с. 3-18; 13, с. 203-205].

Теоретичне навчання конверсії може існувати лише в контексті навчання морфології й зіставленні з іншими існуючими способами словотвору. Ефективне пояснення морфології передбачає чітко структуровану процедуру морфологічного аналізу та розвиток трьох взаємопов'язаних сфер морфологічних знань. Процедурний компонент, реалізований у навчальному процесі, охоплює:

- 1) розпізнавання лексичної одиниці як незнайомої або недостатньо зрозумілої за змістом;
- 2) поділ слова на впізнавані морфемні складові – корені, префікси, суфікси – з урахуванням можливих орфографічних та фонологічних чергувань;

3) формування попередньої семантичної інтерпретації на основі значень складових;

4) перевірку цієї інтерпретації на відповідність контексту. Ця послідовність має викладатися виразно, демонструватися на різноманітних лексичних прикладах і закріплюватися через поетапну практику з поступовим переданням відповідальності учням.

Перша група морфологічних знань стосується афіксальних систем високо-, середньо- та низькочастотних префіксів і суфіксів. Навчальні прийоми можуть включати групування слів за спільним афіксом, формулювання узагальнень щодо значення або граматичної функції та створення «стіни слів», упорядкованої за семантичними чи функціональними ознаками, для зміцнення уявного зв'язку між формою та значенням. Знання про афікси варто регулярно повторювати та доповнювати шляхом заохочення учнів самостійно знаходити нові приклади в автентичних текстах.

Друга група охоплює словотвірні та словозмінні процеси, які зумовлюють варіативність форми слова. Навчання має враховувати орфографічні й фонологічні зміни, необхідні для утворення базових форм із похідних, з особливою увагою до парадигматичних рядів, упорядкованих за спільним коренем. Схеми, що демонструють різні словотвірні та словозмінні форми ключових лем, відібраних із навчальних текстів, можуть розширювати продуктивний словниковий запас учнів.

Третя група стосується кореневих морфем, зосереджуючись на найуживаніших латинських і грецьких коренях. Їх варто добирати вибірково та вводити у змісті навчальних тем, де їхнє значення має безпосередню вагу (наприклад, *therm*, *hydro* у наукових пояснювальних текстах). Такі корені доцільно опрацьовувати в контексті, використовуючи їхню здатність слугувати основою для подальшого словотвору. Для тих, хто володіє рідними мовами з розвиненою морфологічною системою, в нашому випадку

українською, роботу з морфологією варто поєднувати з аналізом споріднених слів для розвитку міжмовних зв'язків [24, с. 15-19].

Початковий етап ознайомлення учнів із явищем конверсії передбачає подання автентичних або напівавтентичних текстів, у яких містяться пари слів, утворені конверсією. Такі тексти ретельно добираються, аби включати приклади лексичного елемента у функціях різних частин мови, до яких він належить. Учням пропонується ідентифіковувати та порівнювати лексичні елементи у різних синтаксичних оточеннях, таким чином звертаючи увагу на ідентичність форми попри функціональні розбіжності. Це завдання виконує подвійну функцію: по-перше, воно сприяє усвідомленню мовних явищ й лексичних закономірностей, які зазвичай залишаються непоміченими; по-друге, воно закладає основу для індуктивного мислення, оскільки учні починають самостійно доходити висновків щодо існування систематичних процесів, регулюючих зміни частин мови [29, с. 143]. Після цього етапу вчитель може надати чітке та стисло сформульоване пояснення процесу конверсії, акцентуючи увагу на її формальних ознаках і синтаксичних функціях.

На наступному етапі навчання учням пропонується поглибити розуміння явища конверсії через аналіз напрямку зміни граматичної категорії. Після ідентифікації учнями пар конверсії, їм пропонується висловити думку щодо того, від якої частини мови походить перетворена форма і до якої частини мови походить дериватив. Цей етап вимагає аналізу морфосинтаксичного контексту вживання слів, зокрема уваги до формотворчих афіксів. Важливість цього етапу полягає в потребі розвитку здатності учнів класифікувати слова за граматичними ознаками на основі синтаксичної поведінки, а не лише за формальними ознаками. Особливо актуальною ця потреба є для учнів-носіїв синтетичних мов, в яких переважають власне синтаксичні способи вираження граматичних значень.

Для подальшого закріплення аналітичних навичок можуть бути запропоновані складніші завдання. Наприклад, учням пропонують підкреслити слова утворені конверсією у переліку речень, визначити їхню граматичну категорію та частину мови в конкретних випадках. Цей вид вправ також зорієнтований на розвиток граматичної усвідомленості та формування аналітичного мислення.

Для підвищення складності можна включити приклади слів утворених конверсією в ізоляції від їх етимонів чи навпаки. Це спонукає учнів спиратися на набуті знання з граматики та лексики, аби самостійно визначити частину мови та функцію слова на основі обмежених контекстуальних підказок. У таких випадках, завдяки відсутності явних морфологічних маркерів (що саме й відрізняє конверсію від інших методів словотвору), учням доводиться доходити висновків, ґрунтуючись на синтаксичному оточенню та колокаціях. Подібні завдання відображають реальні умови, в яких учні найчастіше стикаються з новими або граматично неоднозначними словами в автентичному мовленні. У природному дискурсі конверсивні форми рідко подаються поряд; натомість учні повинні активно інтерпретувати їх значення й функцію на основі обмеженого, але змістовного лінгвістичного контексту. З цієї точки зору, завдання без явної підтримки учнів з допомогою залучення парних форм створюють більш реалістичне когнітивне навантаження та заохочують розвиток адаптивних стратегій інтерпретації лексики. Водночас такі вправи роблять вклад у розвиток мовної усвідомленості, заохочують висування гіпотез та індуктивного міркування— трьох ключових складників засвоєння лексики в умовах семантико-орієнтованого навчання, спонукаючи учнів до ризиків і подальшої рефлексії щодо власних припущень. [26, с. 353; 23, с. 7–13].

Наступний етап має на меті забезпечити продуктивне опрацювання слів утворених конверсією цілеспрямованим їх використанням в реченнях і розгорнутих висловлюваннях. На цьому етапі педагогічна увага зміщується

від розпізнавання та аналізу до контекстуалізованої мовленнєвої продукції, з акцентом на формування так званого «мовного чуття». Важливо навчити учнів не лише розпізнавати конверсивні форми, а й свідомо використовувати їх як лексичний і стилістичний ресурс у власному мовленні.

Для учнів середнього та високого рівнів володіння мовою доцільно використовувати структуровані продуктивні завдання – наприклад, вправи на завершення речень або заповнення пропусків в текстах. Такі завдання спеціально розробляються зі стратегічно прорахованими пропусками, у яких найбільш оптимальним варіантом відповіді є слово, утворене конверсією. Учні повинні самостійно обрати та вжити правильну форму, орієнтуючись на граматичні чи колокаційні підказки, семантичне оточення та прагматичний контекст. Такі вправи вимагають від них інтеграції кількох рівнів мовних знань та демонстрації як граматичної компетенції, так і лексичної гнучкості.

З метою підвищення мотивації до навчання та автентичності мовлення в навчальному середовищі такі завдання повинні базуватись на матеріалах реального мовлення – зокрема уривках із газет, журналів, блогів або інших сучасних публіцистичних текстів. Особливо ефективним є використання фрагментів з якісних журналістських або редакторських текстів, у яких конверсія використовується природно та часто – зокрема в неформальних або стилістично виразних контекстах. Такі тексти не моделюють автентичне вживання, а відображають його й ознайомлюють учнів із лексичними особливостями різних жанрів, демонструючи стилістичну й комунікативну цінність конверсії в різних регістрах.

Рівень складності таких вправ можна підлаштовувати відповідно до рівня мовної компетенції учнів. Простішим завданням притаманна наявність явних контекстуальних чи граматичних підказок і обмеженої лексичної неоднозначності; натомість більш складні версії можуть містити контексти з вищим ступенем смислової невизначеності, що вимагають розвинених навичок індукції. Завдяки цим поетапним і контекстуально вмотивованим

практикам учні отримують можливість інтеріоризувати форми, утворені конверсією та поступово впевненіше активно їх використовувати, розширюючи тим самим свій лексичний діапазон і мовні можливості.

Після того як учні засвоїли морфосинтаксичні характеристики слів, утворених конверсією, акцент в навчанні може бути перенесений на семантичну інтерпретацію та концептуальні зв'язки між вихідною та похідною формами. На цьому етапі метою є розвиток більш тонкого розуміння того, як змінюється – або зберігається – значення в процесі конверсії, особливо у випадках із контрінтуїтивною або ідіоматизованою зміною значення.

Одним з ефективних методів досягнення цієї мети є завдання на перефразування, які спонукають учнів до відтворення значення конверсивної форми за допомогою інших лексичних або синтаксичних засобів. Переосмислюючи значення через перефразування, учні рефлексують над семантичними ролями, структурою та функціональними характеристиками лексичної одиниці. Такі завдання є особливо цінними, оскільки демонструють, що навіть за відсутності формальних змін, завдяки новому синтаксичному контексту інтегроване слово набуває семантичної нюансованості.

Використовувати цю стратегію також можна за допомогою вправ на опрацювання прикметниково-дієслівної конверсії – менш поширеної, але перспективної підкатегорії. Учням можуть пропонуватись синонімічні вирази, що передають значення дієслова утвореного конверсією зі завданням назвати відповідну дієслівну форму, утворену від прикметника. Наприклад, конструкція “*to make something smooth*” відповідає дієслову “*to smooth*”, що дає змогу привернути увагу до семантичної особливості каузативності в межах цієї категорії.

Ці завдання є спрямованими на розвиток семантичної точності, заохочення учнів до встановлення міжкатегорійних зв'язків між лексемами та виявлення закономірностей концептуального перетворення, властивого

словотворчим процесам англійської мови. Крім того, обговорення ступеня продуктивності й частотності окремих випадків – наприклад, порівняння високочастотних дієслів на кшталт *to empty* або *to clean* з менш поширеними або контекстуально обмеженими прикладами – сприяє формуванню як практичної мовної компетенції, так і метамовної обізнаності. Коли учні обговорюють, які форми реально вживаються і як часто, вони вчаться орієнтуватися у «живій» мові, а не просто штучно утворювати слова за моделлю [23, с. 7–13].

Застосування послідовних етапів навчання є прикладом індуктивного підходу, за якого учням не подаються готові правила, а натомість їх скеровують на самостійне виявлення закономірностей, формулювання узагальнень та виведення принципів на основі мовних зразків. Індуктивні вправи є особливо ефективними під час викладання лексики, зокрема в контексті складних і важкопередбачуваних явищ, як-от конверсія, оскільки вони відповідають природному процесу засвоєння мови і стимулюють активну, когнітивно насичену роботу з матеріалом. Активна праця з лексичним матеріалом сприяє інтенсивнішому ментальному залученню, ніж просте заучування правил або списків слів. Згідно з гіпотезою усвідомлення (*Noticing Hypothesis*) Шмідта (1990), усвідомлення зв'язку між формою і значенням є необхідною передумовою для мовного засвоєння [29, с. 149].

3.3 Комплекс завдань для активізації конверсійних одиниць у мовленні

Безсумнівно, повторюваний контакт з лексичними одиницями відіграє важливу роль у вивченні нової лексики. Багато людей засвоюють мову, спочатку слухаючи її, оскільки без прослуховування чи читання справжньої мови учні не достатньо засвоюють закономірності та структури для їх розпізнавання чи самостійного використання. Використання автентичних текстів й медіа-матеріалів надає мовленню й вибору слів більшої природності, допомагає розвинути «відчуття» мови (інтуїтивне відчуття правильності та доречності). Частий досвід праці зі словами необхідний як для засвоєння

граматики, так і для збільшення словникового запасу поза межі передбаченого лексичного мінімуму. Тому баланс теоретичного й практичного навчання вимагає систематичних зустрічей учнів з новими словами в осмислених контекстах.

Використання похідних словоформ виключно у вправах, спеціально спрямованих на їх використання, може ізолювати їхнє явище та контекстуально відокремити від решти вивчених слів. У такому випадку вони не функціонуватимуть як органічна частина лексичної системи. Їх слід природним чином інтегрувати в перцептивні та продуктивні завдання в різних розділах та темах [20, с. 53].

Найкращий спосіб введення нових слів, або, у випадку конверсії, слів у нових функціях, – це читання, прослуховування та перегляд автентичних текстів, аудіо- та відеоматеріалів, які надають учням змогу спостерігати за словами в їхньому природному середовищі. Очевидно, найкращими є матеріали, котрі демонструють слова в ролях обох або кількох частин мови, до яких вони можуть належати; або використовують слова у відмінних ролях від звичних учням.

Чим частіше учні зустрічають лексеми, що функціонують у різних синтаксичних ролях, тим глибше вони усвідомлюють явище конверсії. За умови, що учні розуміють такі поняття, як іменник, дієслово тощо, знають місця, які вони займають у реченнях, та граматичні афікси, які до них додаються, вони розумітимуть їх багатофункціональність. Унаслідок цього стає очевидним, що деякі одиниці змінюють свою роль без словотвірних афіксальних модифікацій.

Після первинного ознайомлення доцільно застосовувати вправи, які спрямовані на закріплення нових або альтернативно функціонуючих лексем. Ці вправи можуть мати форму запитань, які дозволяють або вимагають використання нових слів, зіставлення слів та їх визначень, співвіднесення

антонімів або синонімів слів з тексту, аудіо чи відео, або роботи з повними реченнями.

Поряд із рецептивнимим видами діяльності й контрольованими вправами, учні отримують користь від можливостей самостійно використовувати нові форми у власному мовленні та письмі. Короткі діалоги, завдання на побудову речень або творчі письмові завдання можуть заохотити учнів використовувати деривативи конверсії в імітованому мовному дискурсі. Важливо зберігати баланс між кількістю контактів із цільовою лексикою та можливостями для її продуктивного застосування, оскільки саме повторюваність у поєднанні з активним використанням забезпечує стійкість засвоєння [21, с. 229].

Після ознайомлення з прикладами конверсії важливо спонукати учнів до їх самостійного використання або принаймні до залучення до роздумів про те, як ці слова можна інтегрувати в речення. Для цього завдання використовуються вправи для контролю активації нової лексики учнів у відповідних комунікативних ситуаціях. Ці вправи можуть стосуватися різних рівнів роботи з пам'яттю та лексикою й застосовуються у логічному порядку: спочатку вправи для перевірки пасивної активації (наявності лексичних одиниць у пам'яті й асоціативному полі), й згодом вправи для активного мовленнєвого відтворення в різноманітних контекстах.

До вправ першого рівня відносимо асоціативні карти, “*word wheels*”, “*word clouds*” – завдання, де учні мають зібрати якомога більше синонімів чи пов'язаних лексем на основі певної теми чи підказки. Оскільки такі вправи часто виконуються в групах, достатньо, щоб хоча б один учасник запропонував приклад конверсії – решта учнів можуть її засвоїти. Використання словників чи онлайн-ресурсів не виключається, однак головний акцент робиться на виконанні комунікативного завдання. Зосередження на завданні замість явного запам'ятовування словникового запасу, як не дивно, сприятиме запам'ятовуванню. Вчитель може попросити учнів порівняти свої списки або спеціально підкреслити, коли хтось вжив приклад конверсії. Щоб

активізувати подальше використання цільової лексики, учням можна запропонувати побудувати речення, діалоги чи короткі тексти з лексичними одиницями, зібраними під час роботи з асоціативними картами чи word-clouds.

Творчі й комунікативні завдання, що перемикають увагу учнів із самого явища конверсії на позамовне комунікативне завдання, зазвичай забезпечують природніше закріплення нових слів і їхніх функцій. Ці завдання торкаються іншого рівня пам'яті, ніж попередні. Перші стосуються розпізнавання та відтворення з пам'яті, творчі й комунікативні завдання – безпосереднього доступу до лексики в процесі мовлення.

Багато прикладів конверсії належать до функціональної лексики, яка активно використовується в щоденній комунікації для прохань, пропозицій, порад чи допомоги. Такі пари, як *"a text" – "to text"*, *"help" – "to help"*, мають високу частотність і природно інтегруються у діалоги та рольові ігри. Оскільки автономність у використанні активної лексики формується через багаторазовий контакт зі словами, саме ці лексеми найбільше закріплюються в активному вокабулярі. Створюючи умови, де в діалогах, рольових іграх чи письмових завданнях використання деривативів конверсії є необхідним за контекстом, учитель фактично гарантує їх засвоєння [8, с. 296; 21, с. 235]. Наведемо деякі приклади завдань:

Task 1. "Life will change your life"

Activity 1: Students are provided with a text containing a conversion pair and are asked to identify and compare repeating lexical elements.

Objective: Develop learners' awareness of how the same lexical item can function as different parts of speech depending on context.

Instructions: Read the text carefully. Find words that are repeated but used in slightly different ways or contexts. Underline them and identify the parts of speech they belong to.

Source: Adapted from *"Life Will Change Your Life"* by Dr. Timothy A. Carey from *Psychology Today*

*The other morning, as I was scrolling through my email inbox before breakfast, I noticed an email from a self-help guru whose subscription list I had signed up for. In this particular email, what was being **offered** were 14 mindset **shifts** which, it was suggested, will “**change** your life.”*

*What does it mean to say something **changes** your life? What is a life and when does it not **change**? Can we ever keep our lives the same? What would a non-changing life be?*

*The actions we use, for example, to move ourselves to work from home each day are always different. Every time we **drive** our car along the route that we’ve **travelled** countless times before, we do different things with our arms and legs. We have to because the conditions are always different. There is different traffic around us, the traffic lights are a different color, or perhaps they’re not **working** at all, a speed camera has been set up, an accident has occurred, and so on.*

*Yesterday, my son had something called a “metabolic” gym session for the first time. Ping! That’s a **change**. It was his first ever. He’d never had one before in his whole life. By taking that session did he **change** his life?*

*On the same day, I finished **work** early and decided to **walk** home. It was the first time I’d ever done that. Ping, ping! Another life change. As far as I can recall, I’ve never, ever typed “Ping, ping!” before. Ping, ping, ping! One more **change** in my life.*

Are you getting the idea? Life is change.

Activity 2: *Students are asked questions in order to test their reading comprehension.*

Objective: *Check students’ understanding of the text and their ability to interpret examples illustrating the concept of change.*

Instructions: *Answer the following questions based on the text.*

- *What is the author describing in the first paragraph?*
- *How does the author illustrate that life is always changing? Give two examples.*

- *Why does the author mention “Ping! Ping! Ping!”?*
- *What does the text suggest about repeating the same actions every day?*
- *How does the son’s “metabolic” gym session serve as an example of life change?*

Activity 3: *Students are provided with a list of words and asked to find their antonyms and synonyms in the text.*

Objective: *Expand students’ lexical awareness by identifying semantic relationships (synonyms and antonyms) within an authentic text.*

Instructions: *Skim the text to find the antonyms of the words in the “antonyms” group and synonyms of the words in the “synonyms” group.*

Antonyms: *remain, same, ignore, stay, suggestion;*

Synonyms: *transformation, way, move, propose, car crash;*

Task 2. "Verb or Noun?"

Objective: *Practice identifying parts of speech without morphological hints*

Activity: *Students are provided with a selection of sentences each containing a conversion word.*

A. I need to **change** my plans for tomorrow.

The **change** in temperature was sudden.

B. She will **train** the new employees next week.

The old **train** arrived late at the station.

C. Mary bought a beautiful **dress** for the party.

Could you **dress** the salad before serving?

D. I want to **book** a table at the restaurant.

We read a fascinating **book** yesterday.

E. I’ll **call** you after the meeting.

There was a **call** for volunteers at the community center.

F. He likes to **watch** movies on the weekend.

I bought a new **watch** yesterday.

G. We will **drive** to the countryside tomorrow.

The **drive** to the mountains took four hours.

H. I like to **run** in the park in the morning.

There was a fun **run** at the charity event.

Instructions: Sort the sentences based on the part of speech the word in bold belongs to.

Task 3. "What Can You Do?"

Objective: Encourage students to produce and recognize conversion pairs (noun–verb forms) in authentic communication contexts.

Activity: Students work together to create a word-wheel. Afterwards they may be asked to point out the words that can function in more than one part of speech.

Instructions: In pairs or small groups, look at the question in the center of the wheel. Think of as many verbs and nouns connected to that device as you can.

Word Wheel Question 1: What can you do on your phone?

Word Wheel Question 2: What can you do on your computer?

Task 4. "Using conversion to make sentences shorter"

Objective: Practice using words as both nouns and verbs to make sentences shorter and more natural.

Activity: Students are provided with sentences containing light verb constructions and asked to rephrase them using conversion forms.

Example: The students made a plan for the project. -> The students planned the project.

I need to make a change in my schedule.

They took a walk in the park.

He wants to give a try at painting.

We had a chat about the project.

Can you have a look at this file?

She made a promise to help him.

He gave a shout when he saw the spider.

We plan to take a run in the evening.

I booked a visit to the museum.

She had a call from her friend this morning.

Task 5. “Recognizing Grammatical Function Through Conversion”

Objective: Develop grammatical awareness and flexibility.

Activity: Students are provided with sentences containing a conversion word and asked to analyze the each sentence to identify the conversion word and specify whether it is acting as a noun or a verb in that context.

	Word	N/ V
<i>She will record the meeting for future reference.</i>		
<i>The answer was surprisingly simple.</i>		
<i>They decided to test the new software.</i>		
<i>The order arrived late yesterday.</i>		
<i>He gave a smile to the children.</i>		
<i>She will paint a landscape this weekend.</i>		
<i>The car stopped at the light.</i>		
<i>The students created a detailed plan for the project.</i>		

<i>I like to take a break in the afternoon.</i>		
<i>Please mark your answers clearly.</i>		

Instructions: In each sentence, find a word that can be both a noun and a verb and define the part of the speech it belongs to in that specific sentence. Fill in the table accordingly.

Task 6. “Filling in the blanks”

Objective: Develop students’ grammatical awareness and vocabulary flexibility through the recognition and contextual use of words that can function as both nouns and verbs.

Activity: Students read the text and fill in the gaps with words from the box. Certain words can function as both verbs and nouns.

Source: Adapted from Online Communication (2025).
justabitfurther.wordpress.com.

<https://justabitfurther.wordpress.com/2025/01/14/online-communication-2/>

How we _____ has certainly changed from when I was a youngster – back in the stone age. I grew up for a significant amount of my youth with a party-line _____. That’s how old I am.

Without going into some long and tiresome _____ on “getting left behind” technology-wise in terms of online communication and where we are or aren’t a society concerning all that, I’ll simply focus on the ways I communicate with others online.

I use several apps in terms of communicating with others in an _____ format.

And often, what app or how I _____ to someone is a function of how they seemingly like to communicate. For example, my brother-in-law promotes his work and industry heavily on Instagram. I can easily private _____ him on the Instagram app if need be and get a fairly quick _____. _____ with him also works well, as he is often using his phone for work.

_____ for example is something that would be used strictly for business or to perhaps _____ information from someplace or something. I can't remember the last time I used _____ from a personal communication perspective.

Online communication is like this new universe or world that has been discovered, where everything is new and exciting.

Instructions: *Read the text carefully and fill in each blank with an appropriate word from the box below.*

Word bank: *seek out, texting, online, phone, communicate, email, message, dialogue, reach out, response, email*

Ці завдання спрямовані на граматичної та лексичної свідомості учнів, розвиток гнучкості мислення й уміння розпізнавати та використовувати конверсію в різних контекстах.

ВИСНОВКИ

1. Було укладено вибірку англійських лексичних одиниць, утворених способом конверсії. Визначення лексичних одиниць були взяті з Cambridge Learner's Dictionary. Лексичні одиниці були організовані за їх частиномовними моделями, використовуючи діахронічний підхід до визначення напрямку конверсії. Етимологічні дані для визначення напрямку конверсії було взято в Oxford English Dictionary. Обсяг вибірки сягає 300 конверсійних пар.

2. В теоретичній частині роботи дослідницької роботи нами було проведено аналіз праць на тему конверсії. Явище конверсії трактуємо як морфолого-словотвірний процес, у результаті якого від існуючої лексеми утворюється нова лексема без формально виражених словотвірних маркерів, окрім необхідних граматичних морфем, котрі з'являються в контексті мовлення.

3. В ході роботи було виявлено високу низку проблем, котрі охоплюють явище конверсії. До них належать визначення конверсії, підходи до її вивчення, синонімічність конверсії з нульовою деривацією, прийнятність прозодичних модифікації в процесі конверсії, семантичні зміни у значеннях слів утворених конверсією, відношення між етимомом та деривативом конверсії, напрям процесу конверсії у конкретних випадках.

Загальновизнаними підходами до вивчення конверсії є морфологічний, морфолого-синтаксичний, морфолого-синтаксико-семантичний та функціональний. Морфолого-синтаксико-семантичний підхід розглядаємо як найоптимальніший, так як він не нехтує важливістю синтаксичного оточення та зсувів у значенні на інтерпретацію нової лексеми, як це роблять інші підходи.

Визначення конверсії як утворення саме формально ідентичних одиниць автоматично відкидає можливість допущення нею випадків, у яких відбулася просодична модифікація, як зміщення наголосу чи інші зміни у вимові.

Фонетичні зміни розглядаємо як формальні, так як вони достатньою мірою впливають на інтерпретацію слова без потреби у мовному контексті.

Дискусії не уникнули й зв'язки між продуктами конверсії та їх відповідними початковими формами. Через призму конверсії як виключно граматичного процесу, лексема набуває нової частиномовної належності без формальних змін. Проте, розглядаючи конверсію як спосіб словотвору, в її продукті вбачаємо нове слово, окрему одиницю лексики.

Визначення напрямку, у якому конверсія відбулася, має два основні варіанти вирішення – синхронічний та діахронічний. Діахронічний підхід визначає етимон та дериватив у конверсійній парі використовуючи етимологічні дані. З одного боку, історичні джерела є часто недостатніми для цієї мети, особливо коли мова йде про рідкісні випадки конверсії. З іншого боку, цей підхід є більш систематичним й об'єктивним.

4. Проведений аналіз частиномовних моделей показує, що найвищою продуктивністю вирізняється конверсія між іменниками та дієсловами, оскільки саме вона відображає базові когнітивні зв'язки між об'єктами, діями та їх результатами, та поклала початок існування конверсії як способу словотвору.

Дані з Cambridge Learner's Dictionary та Oxford's dictionary показують кілька повторюваних семантичних моделей у дієслівно-іменниковій та іменниково-дієслівній конверсії. В дієслівно-іменниковій конверсії простежуються такі моделі:

- дієслова, що позначають типові дії, дають іменники з відповідним предметним чи результативним значенням;
- дієслова, що позначають виконання конкретних дій із предметами, утворюють іменники, що позначають результат або продукт дії;
- дієслова, що описують участь у подіях або заходах, утворюють іменники з відповідним значенням події.

В іменниково-дієслівній конверсії – такі моделі:

- іменники, що позначають процес або дію, виражену дієсловом;
- іменники, що позначають результат дії або об'єкт, пов'язаний із дією;
- іменники, що позначають організовані події, досвід або соціальні явища;
- іменники, що позначають місцезнаходження, місця й частини об'єктів;
- іменники, пов'язані з наданням певної характеристики;
- іменники, що позначають контейнери;
- іменники-тварини, що стають дієсловами для позначення типової поведінки.

Менш поширені напрями конверсії також демонструють семантичну закономірність: переосмислення просторових або часових характеристик як атрибутивних ознак, використання матеріальних назв у ролі прикметників тощо.

5. В методичній частині праці було проведено аналіз науково-методичної літератури й емпіричних досліджень. Аналіз показав, що важливий баланс систематичного повторного контакту учнів з лексичними одиницями, утвореними конверсією, та явного навчання теорії конверсії. Знання способів словотвору і різниці між ними сприяє кращому розумінню прочитаного і ефективному розширенню словникового запасу.

Сформульовано етапи навчання учнів конверсії: 1) подання автентичних текстів/аудіозаписів, у яких містяться пари слів, утворених конверсією; 2) ідентифікація пар слів, утворених конверсією; 3) аналіз пар слів, утворених конверсією; 4) визначення частин мови, до яких належать слова, утворені конверсією в мовному контексті; 5) використання слів, утворених конверсією в реченнях і розгорнутих висловлюваннях;

Доцільно використовувати такі вправи: вправи на перефразування; вправи на знаходження синонімів/антонімів; вправи для перевірки пасивної активації ("word wheels", "word clouds"), вправи на визначення частин мови, до яких належать лексичні одиниці, утворені конверсією; вправи типу "gap fill".

ДОДАТОК А

V → N

ambush – to suddenly attack someone after hiding and waiting for them;

ambush – an occasion when a person or group of people are ambushed;

bang – to (cause something to) make a sudden very loud noise or noises

bang – a sudden very loud noise;

beat – to hit repeatedly;

beat – a regular movement or sound, especially that made by your heart;

bite – to use your teeth to cut into something or someone;

bite – the act of biting something;

blend – to mix or combine things together, or to mix or combine with something else, to make one substance;

blend – a mixture of different things or styles;

blink – to close and open the eyes quickly, once or several times;

blink – the act of blinking;

bloom – (of a plant or tree) to produce flowers, or (of a flower) to open or be open;

bloom – a flower, or the condition of having flowers;

boil – to reach, or cause something to reach, the temperature at which a liquid starts to turn into a gas;

boil – the state of boiling;

bow – to bend your head or body forward, especially as a way of showing someone respect or expressing thanks to people who have watched you perform;

bow – the movement of bending your head or body forward, especially as a way of showing someone respect or expressing thanks to people who have watched you perform;

breed – to keep animals for the purpose of producing young animals in a controlled way;

breed – a particular type of animal or plant;

bruise – to develop a bruise or to cause someone or something to have a bruise;

bruise – an injury or mark where the skin has not been broken but is darker in colour, often as a result of being hit by something;

call – to use a phone to talk to someone;

call – the act of using the phone;

check – to make certain that something or someone is correct, safe, or suitable by examining it, him, or her quickly;

check – an examination of something in order to make certain that it is correct or the way it should be;

chip – to break a small piece off something by accident;

chip – a small piece that has been broken off a larger object, or the mark left on an object such as a cup, plate, etc. where a small piece has been broken off it;

chuckle – to laugh quietly;

chuckle – a quiet laugh;

clap – to make a short loud noise by hitting your hands together;

clap – the act of hitting your hands together to make a short, loud noise, esp. at the end of a speech or performance to show that you are pleased;

close – to change from being open to not being open, or to cause something to do this;

close – the end of something, or the time when you end it;

count – to say numbers one after the other in order, or to calculate the number of people or things in a group;

count – the act of counting, or the total number of things counted;

crinkle – to become covered in many small lines and folds, or to cause something to do this;

crinkle – a small line or fold;

cut – to break the surface of something, or to divide or make something smaller, using a sharp tool, especially a knife;

cut – an injury made when the skin is cut with something sharp;

dance – to move the body and feet to music;

dance – a particular series of movements that you perform to music or the type of music that is connected with it;

display – to arrange something or a collection of things so that it can be seen by the public;

display – a collection of objects or pictures arranged for people to look at, or a performance or show for people to watch;

dress – to wear clothes of a particular type;

dress – clothes of a particular type or style;

drink – to take liquid into the body through the mouth;

drink – (an amount of) liquid that is taken into the body through the mouth;

drive – to move or travel on land in a motor vehicle, especially as the person controlling the vehicle's movement;

drive – a trip in a motor vehicle;

drop – to fall or to allow something to fall;

drop – the act of falling;

edit – to make changes to a text or film, deciding what will be removed and what will be kept in, in order to prepare it for being printed or shown;

edit – an act of making changes to a text or film, deciding what will be removed and what will be kept in, in order to prepare it for being printed or shown;

fight – to use physical force to try to defeat another person or group of people;

fight – an argument or an occasion when someone uses physical force to try to defeat someone;

fit – to be the right size or shape to go into a particular space;

fit – the way that something fits;

fix – a regular movement or sound, especially that made by your heart;

fix – a solution to a problem;

flick – to move or hit something with a short sudden movement;

flick – a sudden, quick movement;

flip – to cause something to turn over quickly one or more times, or to cause something to move by making a short, quick motion;

flip – an occasion when something turns over quickly or repeatedly;

flop – to fall or drop heavily;

flop – an occasion when someone or something falls or drops heavily;

fold – to bend something, especially paper or cloth, so that one part of it lies on the other part, or to be able to be bent in this way;

fold – a line or mark where paper, cloth, etc. was or is folded;

frown – to bring your eyebrows together so that there are lines on your face above your eyes, often while turning the corners of your mouth downwards, showing that you are annoyed, worried, sad, or thinking hard;

frown – an expression in which you bring your eyebrows together so that there are lines on your face above your eyes, often while turning the corners of your mouth downwards, showing that you are annoyed, worried, sad, or thinking hard;

giggle – to laugh repeatedly in a quiet but uncontrolled way, often at something silly or rude or when you are nervous;

giggle – a nervous or silly laugh;

glare – to look directly and continuously at someone or something in an angry way;

glare – a long, angry look;

glare – to shine too brightly;

glare – unpleasantly bright or strong light;

glaze – to make a surface shiny by putting a liquid substance onto it and leaving it or heating it until it dries;

glaze – a substance used to glaze something;

glow – to produce a continuous light and sometimes heat;

glow – continuous light and/or heat that is produced by something;

grind – to crush a substance between hard, moving surfaces into small pieces or a powder;

grind – an action of grinding a substance into a powder;

grip – to hold very tightly;

grip – a tight hold on something or someone;

guess – to give an answer to a particular question when you do not have all the facts and so cannot be certain if you are correct;

guess – an attempt to give the right answer when you are not certain if you are correct;

gulp – to eat or drink food or liquid quickly by swallowing it in large amounts, or to make a swallowing movement because of fear, surprise, or excitement;

gulp – an act of gulping;

hit – to move your hand or an object onto the surface of something so that it touches it, usually with force;

hit – the act of hitting something or someone, or an occasion when something or someone hits you;

hold – to take and keep something in your hand or arms;

hold – the act of holding something or someone, or the way you do this;

honk – to make a short, loud noise, or to sound a horn to make such a noise;

honk – a short, loud sound made by a car horn or a goose;

hop – to jump on one foot or to move about in this way;

hop – a short jump by a person on one foot, or by a small animal, bird, or insect on all or two of its feet at the same time;

hug – to hold someone or something close to your body with your arms, esp. to show affection;

hug – the act of holding someone or something close to your body with your arms;

hunt – to chase and try to catch and kill an animal or bird for food, sport, or profit;

hunt – a search for something or someone;

jump – to push yourself suddenly off the ground and into the air using your legs;

jump – a sudden movement off the ground and into the air;

launch – to begin something such as a plan or introduce something new such as a product;

launch – an introduction of a new plan or product;

leave – to go away from someone or something, for a short time or permanently

leave – a period of time that someone is allowed away from work for holiday, illness, or another special reason;

lick – to move the tongue across the surface of something;

lick – the action of licking something;

lift – to move something from a lower to a higher position;

lift – an act of lifting or raising something;

like – to show that you think something is good on a social networking website by clicking on a symbol or the word 'like';

like – (on a page on a social networking website) an act of showing that you think something is good by clicking a button;

list – to make a list, or to include something in a list;

list – a record of short pieces of information, such as people's names, usually written or printed with a single thing on each line and often ordered in a way that makes a particular thing easy to find;

look – to direct your eyes in order to see;

look – the act of seeing someone or something by directing your eyes towards them;

love – to like something very much;

love – strong liking for;

march – to walk through a public place as part of a public event to express support for something, or disagreement with or disapproval of something;

march – an event in which a large number of people walk through a public place to express their support for something, or their disagreement with or disapproval of something;

nibble – to bite something gently and repeatedly;

nibble – an act of nibbling something;

offer – to ask someone if they would like to have something or if they would like you to do something;

offer – the act of asking if someone would like to have something or if they would like you to do something;

paint – to cover a surface with paint;

paint – a coloured liquid that is put on a surface such as a wall to decorate it;

pat – to touch someone or something gently and usually repeatedly with the hand flat;

pat – the act of patting a person or animal;

pick – to take some things and leave others;

pick – a choice;

polish – to rub something using a piece of cloth or brush to clean it and make it shine;

polish – a cream or other substance that you use to clean something;

print – to put letters or images on paper or another material using a machine, or to produce books, magazines, newspapers, etc., in this way;

print – letters, numbers, or symbols that have been produced on paper by a machine using ink;

punch – to hit someone or something with your fist;

punch – a forceful hit with a fist;

purge – to get rid of something unwanted, harmful, or evil;

purge – the act of removing people or things that are not wanted;

push – to use physical pressure or force, especially with your hands, in order to move something into a different position, usually one that is further away from you

push – the act of moving someone or something by pressing them with your hands or body;

race – a competition in which all the competitors try to be the fastest and to finish first;

race – to (cause to) compete in a race;

raise – to lift something to a higher position;

raise – an increase in the amount that you are paid for the work you do;

reset – to turn off and then on again and return to its original settings;

reset – the act of returning a piece of equipment to its original settings, usually by turning it off and on again;

rub – to press or be pressed against something with a circular or up-and-down repeated movement;

rub – the act of rubbing something;

run – (of people and some animals) to move along, faster than walking, by taking quick steps in which each foot is lifted before the next foot touches the ground;

run – the action of running, especially for exercise;

rush – to (cause to) go or do something very quickly;
 rush – the act of suddenly moving somewhere quickly;

scratch – to cut or damage a surface or your skin slightly with or on something sharp or rough;
 scratch – a mark made by scratching;

scream – to cry or say something loudly and usually on a high note, especially because of strong emotions such as fear, excitement, or anger;
 scream – a loud, high sound you make when very frightened, excited, or angry;

shake – a particular series of movements that you perform to music or the type of music that is connected with it;
 shake – an act of shaking something;

shout – to express strong emotions, such as anger, fear, or excitement, or to express strong opinions, in a loud voice;
 shout – the act of saying something very loudly or making a very loud sound with your voice;

show – to make it possible for something to be seen;
 show – an event at which a group of related things are available for the public to look at;

sign – to give an order or information, or make a request, using hand and body movements;
 sign – a movement of the body that gives information or an instruction;

sink – to (cause something or someone to) go down below the surface or to the bottom of a liquid or soft substance;
 sink – a bowl that is attached to the wall in a kitchen or bathroom in which you wash dishes or your hands, etc.;

sip – to drink, taking only a very small amount at a time;
 sip – a very small amount of a drink that you take into your mouth;

slap – a quick hit with the flat part of the hand or other flat object;
 slap – to hit someone or something with the flat part of the hand or other flat object;

slice – to cut something into thin, flat pieces;
 slice – a flat, often thin, piece of food that has been cut from a larger piece;

slide – to (cause to) move easily and without interruption over a surface;
 slide – an act of moving easily and without interruption over a surface;

smear – to spread a liquid or a thick substance over a surface;
 smear – a dirty mark made by spreading a liquid or a thick substance over a surface;

smell – to have a particular quality that others can notice with their noses;
 smell – the characteristic of something that can be recognized or noticed using the nose;

smell – to notice or discover something using the nose;
 smell – the ability to notice or discover that a substance is present by using your nose;

smile – to make a happy or friendly expression in which the corners of your mouth curve up;
 smile – a happy or friendly expression on the face in which the ends of the mouth curve up slightly, often with the lips moving apart so that the teeth can be seen;

smoke – to breathe smoke into the mouth and usually lungs from a cigarette, pipe, etc.;
 smoke – an act of smoking;

smudge – to make a dirty, wet, or sticky mark on a surface;
 smudge – a mark left on a surface, usually unintentionally, from having touched something wet or sticky;

snap – to cause something that is thin to break suddenly and quickly with a cracking sound;

snap – a sudden loud sound like something breaking or closing;

spare – to decide not to hurt or destroy something or someone;

spare – an extra thing that is not being used and can be used instead of a part that is broken, lost, etc.;

spread – to cover or reach a wider or increasing area, or to make something do this;

spread – to cover or reach a wider or increasing area, or to make something do this;

stamp – to put a mark on an object either by printing on it or pushing into it with a small tool;

stamp – a tool for putting a mark on an object either by printing on it or pushing into it, or the mark made in this way;

stare – to look for a long time with the eyes wide open, especially when surprised, frightened, or thinking;

stare – a long look at something or someone with your eyes wide open;

start – to begin doing something;

start – the beginning of something;

stay – to not move away from or leave a place or situation;

stay – a period of time that you spend in a place;

stop – to finish doing something that you were doing;

stop – the act of stopping an activity or journey, or a period of time when you stop;

suck – to pull in liquid or air through your mouth without using your teeth, or to move the tongue and muscles of the mouth around something inside your mouth, often in order to dissolve it;

suck – the action of sucking something;

swing – to move easily to one direction and then to the other from a fixed point, or to cause something to move this way;

swing – a swinging movement;

tear – to pull or be pulled apart, or to pull pieces off;
 tear – a hole in a piece of paper, cloth, or other material, where it has been torn;

text – to send someone a text message by phone;
 text – a text message;

tread – to put the foot down while stepping, or to step on something;
 tread – the sound that your feet make on the ground as you walk;

trim – to make something tidier or more level by cutting a small amount off it;

trim – an act of making something, especially someone's hair, tidier or more level by cutting a small amount off it;

wail – to make a long, high cry, usually because of pain or sadness;
 wail – a long, high, loud cry, especially because of something unpleasant;

wait – to allow time to go by, especially while staying in one place without doing very much, until someone comes, until something that you are expecting happens or until you can do something;

wait – a period of time when you stay in one place until someone comes, or something happens, or until you can do something;

walk – to move along by putting one foot in front of the other, allowing each foot to touch the ground before lifting the next;

walk – a journey that you make by walking, often for enjoyment;

wash – to clean something using water;

wash – the action of washing something or a part of your body;

watch – to look at something for a period of time, especially something that is changing or moving;

watch – the activity of watching or giving attention to something or someone, especially to make certain nothing bad happens;

wave – to raise your hand and move it from side to side as a way of greeting someone, telling someone to do something, or adding emphasis to an expression;

wave – the action of raising your hand and moving it from side to side as a way of greeting someone, etc.;

whisper – to speak very quietly, using the breath but not the voice, so that only the person close to you can hear you;

whisper – a way of speaking very quietly, using the breath but not the voice, so that only the person close to you can hear you;

wipe – to slide something, especially a piece of cloth, over the surface of something else, in order to remove dirt, food, or liquid;

wipe – an act of wiping;

wound – to damage an area of the body, especially by making a cut or hole in the skin;

wound – a damaged area of the body, such as a cut or hole in the skin or flesh made by a weapon;

N □ V

arm – a weapon.

arm – to provide yourself or others with a weapon or weapons;

back – the inside or outside part of an object, vehicle, building, etc. that is furthest from the front;

back – to (cause to) move backwards;

bag – a soft container made out of paper or thin plastic, and open at the top, used to hold foods and other goods;

bag – to put something in a bag;

ball – any object in the shape of a sphere, especially one used as a toy by children or in various sports such as tennis and football;

ball – to make something form a closed round shape;

band – a thin, flat piece of cloth, elastic, metal, or other material put around something, or a long, narrow piece of colour, light, etc. that is different from what surrounds it;

band – to put a band on something, especially an animal;

beam – a line of light that shines from a bright object;

beam – to send out a beam of light, an electrical or radio signal, etc.;

bike – a bicycle;

bike – to go somewhere by bicycle;

blanket – a flat cover made of wool or similar warm material, usually used on a bed;

blanket – to cover something completely with a thick layer;

block – a solid, straight-sided piece of hard material;

block – to prevent movement through something;

board – a thin, flat piece of cut wood or other hard material, often used for a particular purpose;

board – to slide on the snow by standing on a specially shaped board;

bomb – a weapon that explodes and is used to kill or hurt people or to damage buildings;

bomb – to explode bombs, or to drop bombs from aircraft;

border – a line that has been agreed to divide one country from another;

border – to be next to and have a border with another country;

bottle – a container for liquids, usually made of glass or plastic, with a narrow neck;

bottle – to put something into bottles or jars;

bow – a weapon for shooting arrows, made of a long, thin piece of wood or fibreglass bent into a curve by a tightly stretched string;

bow – to bend your head or body forward, especially as a way of showing someone respect or expressing thanks to people who have watched you perform;

box – a square or rectangular container with stiff sides and sometimes a lid;
 box – to put something in a box;

brace – something that is used to support or connect things, or to make something stronger;

brace – to support an object in order to stop it from falling down;

breach – an act of breaking a law, promise, agreement, or relationship;

breach – to break a law, promise, agreement, or relationship;

butter – a pale yellow solid food containing a lot of fat that is made from cream and is spread on bread or used in cooking;

butter – to spread butter or a similar food substance on something;

can – a closed metal container, especially cylinder-shaped, in which some types of drink and food are sold;

can – to put food and drink into a closed metal container without air;

climax – the most important or exciting point in a story or situation, especially when this happens near the end;

climax – to reach the most important or exciting part;

clock – a device for measuring and showing time, usually found in or on a building and not worn by a person;

clock – to use an amount of time, esp. as measured by a clock;

collar – a strap made of leather or other strong material that is put around the neck of an animal, especially a dog or cat;

collar – to put a strap or device around an animal's neck, for example as a way of controlling it, or discovering or recording where it goes;

cramp – a sudden painful tightening in a muscle, often after a lot of exercise, that limits movement;

cramp – a sudden painful tightening in a muscle, often after a lot of exercise, that limits movement;

crow – a large, black bird with a loud, unpleasant cry;

crow – to make a loud cry;

cushion – a bag made of cloth, plastic, or leather that is filled with soft material, often has an attractive cover, and is used especially on chairs for sitting or leaning on;

cushion – to soften or protect someone or something from the effects of a fall, moving too quickly into something, sitting or lying on a hard object, etc.;

debate – serious discussion of a subject in which many people take part;

debate – to discuss a subject in a formal way;

diet – the food and drink usually taken by a person or group;

diet – to limit the food that you take, esp. in order to lose weight;

drill – a tool or machine that makes holes;

drill – to make a hole in something using a special tool;

earth – a wire that makes a connection between a piece of electrical equipment and the ground, so the user is protected from feeling an electric shock if the equipment develops a fault;

earth – to put an earth (= wire) between a piece of electrical equipment and the ground;

ease – the quality of needing little effort or not being difficult;

ease – to make or become less severe, difficult, unpleasant, painful, etc.;

e-mail – the system for using computers to send messages over the internet;

e-mail – to send an email to someone;

experience – (the process of getting) knowledge or skill from doing, seeing, or feeling things;

experience – to have something happen to you, or to do or feel something;

eye – one of the two organs in your face that are used for seeing;

eye – to look at someone or something with interest;

face – the front of the head, where the eyes, nose, and mouth are;

face – to accept that something unpleasant is true and start to deal with the situation;

fear – an unpleasant emotion or thought that you have when you are frightened or worried by something dangerous, painful, or bad that is happening or might happen;

fear – to be frightened of something or someone unpleasant;

fish – an animal that lives in water, is covered with scales, and breathes by taking water in through its mouth, or the flesh of these animals eaten as food;

fish – to try to catch fish;

flag – a piece of cloth, usually rectangular and attached to a pole at one edge, that has a pattern that shows it represents a country or a group, or has a particular meaning;

flag – to put a mark on something so it can be found easily among other similar things;

flake – a small, thin piece of something, especially if it has come from a surface covered with a layer of something;

flake – to come off a surface in small, thin pieces;

floor – the flat surface of a room on which you walk;

floor – to hit someone and cause them to fall;

fluff – small, loose pieces of wool or other soft material, or the down (= soft new hairs) on a young animal;

fluff – to shake a mass of fibers, feathers, or hair so the mass appears larger;

fly – a small insect with two wings;

fly – (of creatures, objects, or aircraft) to move through the air, or (of people) to travel by aircraft;

foam – a mass of very small bubbles formed on the surface of a liquid;

foam – to produce small bubbles;

form – the shape or appearance of something;

form – to make something into a particular shape;

frame – a border that surrounds and supports a picture, door, or window;

frame – to fix a border around a picture, etc. and often glass in front of it;

freak – a thing, person, animal, or event that is extremely unusual or unlikely, and not like any other of its type;

freak – to become or cause someone to become extremely emotional;

frost – the thin, white layer of ice that forms when the air temperature is below the freezing point of water, especially outside at night;

frost – to become covered in frost;

game – an entertaining activity or sport, especially one played by children, or the equipment needed for such an activity;

game – to play computer games;

gas – a substance in a form like air that is neither solid nor liquid;

gas – to kill or injure people or animals by making them breathe poisonous gas;

gauge – a device for measuring the amount or size of something;

gauge – to calculate an amount, especially by using a measuring device;

glue – a sticky substance that is used for joining things together permanently, produced from animal bones and skins or by a chemical process;

glue – to join things together using glue;

google – the name of a search engine (= program for finding information on the internet);

google – to search for something on the internet using the Google search engine (= computer program that finds information)

grace – the charming quality of being polite and pleasant, or a willingness to be fair and to forgive;

grace – to be in a place, on a thing etc. and make it look more attractive;

grill – the surface in a cooker that can be heated to very high temperatures and under which you put food to be cooked;

grill – to cook food over fire or hot coals, usually on a metal frame;

ground – the surface of the earth or of a piece of land;
 ground – continuous light and/or heat that is produced by something;

gun – a weapon that bullets or shells (= explosive containers) are fired from;
 gun – to make an engine operate at a higher speed;

hammer – a tool consisting of a piece of metal with a flat end that is fixed onto the end of a long, thin, usually wooden handle, used for hitting things;
 hammer – to hit something with a hammer;

hand – the part of the body at the end of the arm that is used for holding, moving, touching, and feeling things;
 hand – to put something into someone's hand from your own hand;

hoe – a garden tool with a long handle and a short blade used to remove weeds and break up the surface of the ground;
 hoe – to remove weeds and break up the surface of the ground, using a garden tool with a long handle and a short blade;

hook – a curved device used for catching or holding things, especially one attached to a surface for hanging things on;
 hook – to fasten something with a hook, hang something on a hook, or catch something with a hook;

host – to provide the space and other things necessary for a special event;
 host – a place or organization that provides the space and other necessary things for a special event;

house – a building that people, usually one family, live in
 house – to give a person or animal a place to live, or to provide space for something;

knot – a join made by tying together the ends of a piece or pieces of string, rope, cloth, etc.;
 knot – to tie in or with a knot;

laminate – any material that is made by sticking several layers of the same material together;

laminate – to stick several thin layers of wood, plastic, glass, etc. together;

layer – a level of material, such as a type of rock or gas, that is different from the material above or below it, or a thin sheet of a substance;

layer – to arrange something in layers;

lead – the act of showing a person or group of people what to do;

lead – to control a group of people, a country, or a situation;

light – the brightness that comes from the sun, fire, etc. and from electrical devices, and that allows things to be seen;

light – to produce light that makes an object or area bright or easy to see;

line – a group of people or things arranged in a row;

line – to form a row along the side of something;

lock – a device that prevents something such as a door from being opened and can only be opened with a key;

lock – to put an object in a safe place and fasten a lock that prevents someone from entering the place, moving the object, etc.;

mail – the letters, etc. that are sent to or from people, or the system for sending letters, etc. from place to place;

mail – to send a letter, etc. or to email something;

map – a drawing of the earth's surface, or part of that surface, showing the shape and position of different countries, political borders, natural features such as rivers and mountains, and artificial features such as roads and buildings;

map – to represent an area of land in the form of a map;

mash – mashed potatoes;

mash – to crush food, usually after cooking it, so that it forms a soft mass;

mask – a covering for all or part of the face that protects, hides, or decorates the person wearing it;

mask – to prevent something from being seen or noticed;

match – something that is similar to or combines well with something else;

match – to be similar to or combine well with something;

mob – a large, angry crowd, especially one that could easily become violent;

mob – to come together around someone in a crowd to express admiration, interest, or anger;

mop – a stick with soft material attached to one end, especially used for washing floors;

mop – to use a mop to wash something;

mouth – the opening in the face of a person or animal, consisting of the lips and the space between them, or the space behind containing the teeth and the tongue;

mouth – to form words with the lips without making any sound;

mug – someone's face;

mug – to attack a person in a public place and steal their money;

nail – a small, thin piece of metal with one pointed end and one flat end that you hit into something with a hammer, especially in order to fasten or join it to something else;

nail – to fasten something with nails;

name – the word or words that a person, thing, or place is known by;

name – to give someone or something a name;

nuke – a nuclear weapon;

nuke – to bomb somewhere with nuclear weapons;

oil – a thick, liquid substance that burns and is used as fuel or as a lubricant (= substance that helps connecting parts move easily), or the thick liquid taken from under the ground which oil, gasoline, and other products are made from;

oil – to put oil on something, especially a machine, usually to make it work more easily without sticking;

paper – thin, flat material made from crushed wood or cloth, used for writing, printing, or drawing on;

paper – to put wallpaper (= decorative paper) on a surface, esp. a wall;

pepper – a grey or white powder produced by crushing dry peppercorns, used to give a spicy, hot taste to food;

pepper – to direct something suddenly and repeatedly at someone, as if attacking the person;

ping – a short, sharp sound;

ping – to make a short, sharp sound;

ping – the time taken for a computer to connect to another computer or to a server;

ping – to send a message to another computer in a network to check whether your computer is connected to it;

pity – a feeling of sadness or sympathy for someone else's unhappiness or difficult situation;

pity – to feel sadness or sympathy for someone's unhappiness or bad situation;

place – an area, town, building, etc.;

place – to put something in a particular position;

plate – to cover a metal object with a thin layer of another metal, esp. gold or silver;

plate – a flat dish on which food is served or from which it is eaten;

point – the main or most important idea;

point – to direct other people's attention to something by signaling toward it with your finger;

pose – a particular position in which a person stands, sits, etc. in order to be photographed, painted, etc.;

pose – to move into and stay in a particular position, usually so that you can be photographed or have your picture drawn or painted;

post – something such as a message or picture that you publish on a website or using social media;

post – to put a message or information on a website for other people to read;

ram – an adult male sheep that can breed;
 ram – to hit or push something with force;

request – the act of politely or officially asking for something;
 request – to ask for something politely or officially;

ring – a circular piece of jewellery worn especially on your finger;
 ring – to surround something;

risk – the possibility of something bad happening;
 risk – to do something although there is a chance of a bad result;

rope – (a piece of) strong, thick string made of long twisted threads
 rope – to tie things together with rope;

scar – a mark left on part of the body after an injury, such as a cut, has healed;
 scar – to leave a scar;

score – the number of points, goals, etc. achieved in a game or competition;
 score – to win or get a point, goal, etc. in a competition, sport, or game;

screen – a flat surface in a theater, on a television, or on a computer system on which pictures or words are shown;
 screen – to show or broadcast a film or television programme;

seal – a thin piece of material such as paper or plastic that covers the opening of a container and has to be broken in order to open the container and use the contents;
 seal – to close an entrance or container so that nothing can enter or leave it;

shape – the particular physical form or appearance of something;
 shape – to make something become a particular shape;

shelter – (a building designed to give) protection from bad weather, danger, or attack;

shelter – to protect yourself, or another person or thing, from bad weather, danger, or attack;

shield – something or someone used as protection or providing protection;

shield – to protect someone or something;

shovel – a tool consisting of a wide, square metal or plastic blade, usually with slightly raised sides, attached to a handle, for moving loose material such as sand, coal, or snow;

shovel – to move with a shovel;

silence – a period without any sound; complete quiet;

silence – to make someone or something be quiet;

skate – a special boot with a thin metal bar attached to the bottom that you wear to move quickly on ice, or a boot with four small wheels fixed to the bottom so that you can move over a hard surface;

skate – to move, or make a particular movement on a surface, using skates;

sketch – a simple, quickly-made drawing that does not have many details;

sketch – to quickly make a simple drawing;

smoke – the grey, black, or white mixture of gas and very small pieces of carbon that is produced when something burns;

smoke – to produce smoke as a result of industrial activity or of something such as an electrical fault;

smudge – a mark with no particular shape that is caused, usually by accident, by rubbing something such as ink or a dirty finger across a surface;

smudge – to make a dirty, wet, or sticky mark on a surface;

snack – a small amount of food that is eaten between meals, or a very small meal;

snack – to eat small amounts of food between meals;

soap – a substance used for washing the body or other things;

soap – to put soap on something;

space – an empty area that is available to be used;
 space – to arrange things or people so that there is some distance or time between them;

spam – unwanted email, usually advertisements;
 spam – to send someone an advertisement by email that they do not want;

span – the period of time that something exists or happens;
 span – to exist or continue for a particular length of time;

spark – a very small piece of fire that flies out from something that is burning, or one that is made by rubbing two hard things together, or a flash of light made by electricity;

spark – to cause the start of something, especially an argument or fighting;

sport – a game, competition, or activity needing physical effort and skill that is played or done according to rules, for enjoyment and/or as a job;

sport – to wear or be decorated with something;

spray – a liquid that is forced out of a special container under pressure so that it becomes a mass of small liquid drops like a cloud;

spray – to spread liquid in small drops over an area;

spray – a single small branch or stem with leaves and flowers on it;

spray – to ramify;

stage – the area in a theatre that is often raised above ground level and on which actors or entertainers perform;

stage – to arrange and perform a play or show;

stitch – a piece of thread sewn in cloth, or the single movement of a needle and thread into and out of the cloth that produces this;

stitch – to sew two things together, or to repair something by sewing;

stomach – an organ in the body where food is digested;

stomach – to be able to accept an unpleasant idea or watch something unpleasant;

stone – the hard, solid substance found in the ground that is often used for building, or a piece of this;

stone – to throw stones at something or someone;

stream – a continuous flow;

stream – to move continuously;

style – a particular shape or design, especially of a person's hair, clothes, or a piece of furniture;

style – to shape or design something such as a person's hair or an object like a piece of clothing or furniture or a book, especially so that it looks attractive;

sugar – a sweet substance especially from the plants sugar cane and sugar beet, used to make food and drinks sweet;

sugar – to put sugar in or on something;

target – an object shot at during shooting practice, often a circle with a pattern of rings, or any object or place at which bullets, bombs, etc. are aimed;

target – to aim an attack, or a bullet, bomb, etc., at a particular object, place, or person;

thread – a very thin twisted string of esp. cotton or silk, used mostly for sewing;

thread – to put something long and thin such as string or thread through a narrow hole or into a small space;

tile – a thin, usually square or rectangular piece of baked clay, plastic, etc. used for covering roofs, floors, walls, etc.;

tile – to cover a wall or floor with tiles;

tint – a variety of a color, or a pale color;

tint – to color something slightly;

track – a mark or line of marks left on the ground or on another surface by an animal, person, or vehicle that has moved over it, showing the direction they moved in;

track – to follow a person or animal by looking for proof that they have been somewhere, or by using electronic equipment;

tweet – a short remark or piece of information published on the social media service formerly called Twitter;

tweet – to publish a short remark or piece of information on the social media service formerly called Twitter;

vent – an opening that allows air, smoke, or gas to escape or enter an enclosed space;

vent – to express a negative emotion forcefully;

voice – an expression of opinion, or the right to express your opinion;

voice – to express esp. an opinion or feeling;

wax – a solid, fatty substance that softens and melts at a low temperature;

wax – to put a thin layer of wax on the surface of something, either to make it waterproof or to improve its appearance;

whip – a piece of leather or rope that is fastened to a stick, used for hitting animals or people;

whip – to hit a person or animal with a whip;

whisk – a kitchen tool that you use for beating food such as eggs and cream in order to add air and make it light;

whisk – to beat eggs, cream, etc. with a special tool in order to add air and make the food light;

worm – a small animal with a long, narrow, soft body without arms, legs, or bones;

worm – to succeed in moving along in a difficult or crowded situation, by moving your body slowly and carefully;

zip – a device consisting of two rows of metal or plastic teeth-like parts that are brought together by pulling a small sliding piece over them, used for closing openings in clothing, bags, etc.;

zip – to fasten something with a zip;

Adj → N

poor – having little money and/or few possessions;
 the poor – people who have little money and/or few possessions;

rich – having a lot of money or valuable possessions;
 the rich – people who have a lot of money or valuable possessions;

young – having lived or existed for only a short time and not old;
 the young – people who have lived or existed for only a short time and not
 old;

elderly – old;
 the elderly – people who are old;

dead – not now living;
 the dead – people who are not now living;

unemployed – not having a job that provides money;
 the unemployed – people who don't have a job that provides money;

living – alive now;
 the living – people who are alive now;

sick – physically or mentally ill; not well or healthy;
 the sick – people who are physically or mentally ill; not well or healthy;

oppressed – under oppression;
 the oppressed – people under oppression;

privileged – having social advantages;
 the privileged – people with social advantages;

marginalized – excluded or sidelined;
 the marginalized – people excluded or sidelined;

disenfranchised – deprived of rights;
 the disenfranchised – people deprived of rights;

powerful – having positions of power;

the powerful – people in positions of power;

weak – lacking strength or influence;

the weak – people lacking strength or influence;

good – being morally good;

the good – people who are morally good;

bad – being morally bad;

the bad – people who are morally bad;

brave – being courageous;

the brave – people who are courageous;

cowardly – lacking courage;

the cowardly – people who lack courage;

honest – being truthful;

the honest – people who are truthful;

dishonest – lying or cheating;

the dishonest – people who lie or cheat;

hungry – lacking food;

the hungry – people who lack food;

thirsty – in need of drink;

the thirsty – people in need of drink;

homeless – without homes;

the homeless – people without homes;

housed – having homes;

the housed – people with homes;

blind – without sight;

the blind – people without sight;

deaf – without hearing;
the deaf – people without hearing;

disabled – having disabilities;
the disabled – people with disabilities;

able-bodied – without disabilities;
the able-bodied – people without disabilities.

sweet – having a taste similar to that of sugar; not bitter or salty;
sweet – a small piece of sweet food, made of sugar;

N → Adj

average – the result you get by adding two or more amounts together and dividing the total by the number of amounts;

average – used to describe an amount that you get by adding two or more amounts together and then dividing by the number of amounts;

back – the inside or outside part of an object, vehicle, building, etc. that is furthest from the front;

back – at or near the back of something;

canary – a bright yellow colour;

canary – bright yellow in colour;

chicken – a type of bird kept on a farm for its eggs or its meat, or the meat of this bird that is cooked and eaten;

chicken – not brave;

chill – a feeling of cold;

chill – chilly (= cold);

excess – an amount that is more than acceptable, expected, or reasonable;

excess – more than is necessary; too much;

damp – water in the air, in the walls of a house, etc., usually with harmful or unpleasant effects;

damp – slightly wet, especially in a way that is not pleasant or comfortable;

freak – a thing, person, animal, or event that is extremely unusual or unlikely, and not like any other of its type;

freak – very unusual or unexpected;

iron – a common, strong, greyish-coloured metal that is a chemical element;

iron – made of or containing iron;

mushroom – a type of fungus (= any of various types of organisms that get their food from decaying material or other living things) that grows soft parts above the ground that produce spores (= reproductive cells);

mushroom – light grey-brown in colour;

plastic – an artificial substance that can be shaped when soft into many different forms and has many different uses;

plastic – made of plastic;

proof – a fact or piece of information that shows that something exists or is true;

proof – providing protection against something;

second-class – the seats on a plane or in a train that are less good and less expensive than first class;

second-class – relating to the less expensive way of travelling in a train, aircraft, etc., that most people use;

sous vide – a cooking method in which food is put in a container that no air can enter and cooked very slowly at a constant temperature in water;

sous vide – using the sous vide method of cooking;

swank – behaviour that is too confident;

swank – swanky;

swell – a rich, fashionable person;

swell – very good or pleasant;

upbeat – a musical beat that is not stressed (= played more strongly or loudly), usually coming before a downbeat (= a stressed beat);

upbeat – full of hope and happiness;

V → Adj

dread – to feel extremely worried or frightened about something that is going to happen or that might happen;

dread – causing fear or worry;

fake – to pretend;

fake – showing or pretending to feel emotions that are not sincere

follow-up – to find out more about something, or take further action connected with it;

follow-up – coming or done after a related event or action;

hurt – to feel pain in a part of your body, or to injure someone or cause them pain;

hurt – injured or in pain;

knit – to make clothes, etc. by using two long needles to connect wool or another type of thread into joined rows;

knit – made of wool, or made of something that looks like wool;

sauté – to cook food in oil or fat over heat, usually until it is brown;

sauté – used to describe food that has been cooked in oil or fat over heat, usually until it is brown;

set – to put something in a particular place or position;

set – fixed or firm;

shut – to (cause to) close something;

shut – closed;

split – to divide or cause to divide into two or more parts;

split – divided into two or more parts;

Adj → V

blind – unable to see;

blind – to make someone unable to see, permanently or for a short time;

calm – peaceful, quiet, and without worry;

calm – to lessen someone's anxiety or make them more peaceful, quiet, or relaxed;

clean – free from any dirty marks, pollution, bacteria, etc.;

clean – to remove dirt from something;

dirty – marked with dirt, mud, etc., or containing something such as pollution or bacteria;

dirty – to make something dirty;

dry – without water or liquid in, on, or around something;

dry – to become dry, or to make something become dry;

empty – not containing any things or people;

empty – to remove everything from inside something;

slow – moving, happening, or doing something without much speed;

slow – to reduce speed or activity, or to make something do this;

wet – covered in water or another liquid;

wet – to make something wet;

Adv → Adj

near – not far away in distance, time, characteristics, or quality;

near – not far away in distance, time, characteristics, or quality;

overland – (of travel) across the land in a vehicle, on foot, or on a horse; not by sea or air;

overland – (of travel) across the land in a vehicle, on foot, or on a horse; not by sea or air;

overseas – in or to another country or countries, especially across the sea;

overseas – in, from, or to other countries;

soon – in or within a short time; before long; quickly;
 soon – in or within a short time; before long; quick;

well – in a good way, to a high or satisfactory standard;
 well – healthy; not ill;
 Adj → Adv

clean – free from any dirty marks, pollution, bacteria, etc.;
 clean – in a manner free from dirt;

half – referring to either of the two equal or nearly equal parts that together make up a whole;

half – referring to either of the two equal or nearly equal parts that together make up a whole;

ill – bad;
 ill – badly;

just – fair; morally correct;
 just – exactly;

low – below the usual level;
 low – at or to a low level;

pretty – pleasant to look at, or (especially of girls or women or things relating to them) attractive or pleasant in a delicate way;

pretty – (used to give emphasis) to a large degree; to some degree;

rough – dangerous or violent;
 rough – forcefully or violently;

round – shaped like a ball or circle, or curved;
 round – in a circular direction or position; around;

short – being an amount of time that is less than average or usual;
 short – before the arranged or expected time or place;

slow – moving, happening, or doing something without much speed;
 slow – at a slow speed;

smart – done quickly with a lot of force or effort;
 smart – in a clever and effective way;

sound – deep and peaceful;
 sound – deeply;

straight – continuing in one direction without bending or curving;
 straight – continuing in one direction without bending or curving;

Adv → V

near – far away in distance, time, characteristics, or quality;
 near – to get close to something in distance, time, or state;

V → Adv

pray – to speak to a god either privately or in a religious ceremony in order to express love, admiration, or thanks or in order to ask for something;
 pray – a forceful way of saying "please"

ДОДАТОК Б

Тема уроку: Carpentry – are they still in demand? (10 клас)

Цілі уроку:

- ознайомити учнів з поняттям конверсії в англійській мові;
- розвивати вміння визначати слова, утворені конверсією, та правильно їх використовувати в мовленні та письмі;
- формувати повагу до професійної праці та усвідомлення важливості навичок і досвіду в професійній діяльності;
- розвивати критичне мислення та мовну гнучкість під час перефразування речень та створення власних висловлювань.

Схематичний план уроку

Організаційна частина уроку

1. Привітання. Мовленнєва розминка – 5хв.

Основна частина уроку

1. Прогноз змісту тексту – 5хв
2. Читання тексту – 10хв.
3. Робота з лексичними одиницями, утвореними способом конверсії – 10хв.
4. Творче завдання - 10хв.

Заклучна частина уроку.

1. Повідомлення домашнього завдання – 3хв.
2. Підведення підсумків – 2хв.

Хід уроку

I. Організаційна частина уроку

1. Привітання.

Вчитель: Greetings, everyone! How are you all doing today? We are going to talk about professions today. What jobs do you think are severely underrated nowadays?

II. Основна частина уроку

1. Прогноз змісту тексту

Вчитель: I'm going to show you some pictures and I'd like you to try and guess what profession we will be talking about today. What do you know about it?

[Source: <https://ecotree.green/en/blog/what-is-a-tree>]

[Source: <https://beavercrafttools.com/products/g1-24-straight-flat-chisel-g1-24mm>]

[Source: <https://en.wikipedia.org/wiki/Sandpaper>]

Учні висловлюють здогадки.

Вчитель: That's right. Let's read a text about this profession and what exactly carpenters do.

2. Читання тексту

*A carpenter is someone who builds and **repairs** things made from wood. Humans have been building useful products out of wood for a very long time. Today those*

who make things like furniture, utensils, decorative items, toys, and musical instruments are known as woodworkers. Carpenters **work** on larger structures.

Carpenters make parts of buildings, such as staircases, door frames, and rafters. Their **work** may also include installing kitchen cabinets, countertops, molding, and **trim**. Carpenters use many **hand** tools such as **saws**, **hammers**, pliers, planes to **smooth** wood, and levels to tell if lines are straight. They also use many power tools.

The **work** of carpenters has **changed** over the years. At one time, most structures were made completely out of wood. That **changed** with the use of concrete and steel in construction. However, carpenters are still very much in **demand**. They build wooden **frames** for buildings and for concrete floors. Their jobs also go beyond wood. Carpenters are familiar with many aspects of the building trade. Some carpenters install insulation in buildings, some install drywall, and others may **tile** floors.

To become a carpenter, a person has to **gain** experience. Some technical schools **offer** two-year degrees in carpentry. However, most carpenters **work** as an apprentice before they can practice on their **own**. An apprentice is a student who **works** with an experienced tradesperson to **gain** hands-on training in a particular field. Apprenticeships for carpenters last about three to four years. During this period students learn how to use the many tools required for the job. They also learn math skills and safety skills.

[\[https://kids.britannica.com/kids/article/carpenter/611154\]](https://kids.britannica.com/kids/article/carpenter/611154)

3. Робота з лексичними одиницями, утвореними способом конверсії

Вчитель: Some of the words in the text can be used as both nouns and verbs. Some may even exist simultaneously in other, different parts of speech. Can you find them and highlight them?

Учні виконують завдання.

Вчитель: Now, let's compare some sentences:

1. Carpenters **work** on larger structures.
2. Their **work** may also include installing kitchen cabinets, countertops, molding, and trim.

1. Some carpenters install insulation in buildings, some install drywall, and others may **tile** floors.
2. The carpenter laid the ceramic **tile** on the kitchen floor.

1. The carpenter **framed** the new window before installing the glass.
2. They build wooden **frames** for buildings and for concrete floors.

1. Some technical schools **offer** two-year degrees in carpentry.
2. The technical school made an **offer** to enroll him in a two-year carpentry program.

Вчитель: How do the sentences in the pairs differ? Which sentences use the words in bold as nouns, and which use them as verbs? What helped you figure out their parts of speech?

Учні шукають слова й висловлюють свою думку.

Вчитель: The next task is to rephrase these sentences using the words from the box:

- He lays tile almost daily.
- Trainees do exercises with hand tools in the workshop.
- Carpenters assemble furniture for a new office.

- He uses a saw to shape the wood.
- The apprentice obtained experience working with an expert.
- The carpenter will add a frame to the new window.
- He makes the surface smooth with sandpaper before painting.
- He used a hammer on a nail but ended up hurting his finger.
- She did a quick repair on the door.

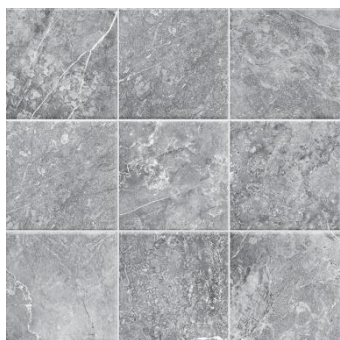
hammer, build, tile, smooth, gain, repair, frame, saw, practice

4. Творче завдання

Вчитель: Now, let's try to write a short story based on these images. Try your best to be creative! At the end, I'd like you to present your stories to the class.

[Source: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Claw-hammer.jpg>]

[Source: <https://www.besttile.ie/>]

[Source: <https://www.next.ua/uk/style/su155666/q76905>]

[Source:

<https://www.istockphoto.com/photos/angry-dad>]

Учні виконують творче завдання й презентують його перед класом.

Заключна частина уроку.

1. Повідомлення домашнього завдання

Вчитель: For your home assignment you need to make a presentation about professions that you think should be more popular.

2. Підведення підсумків

Вчитель: Today we learned about the profession of a carpenter and practiced using words that can be converted from verbs to nouns and vice versa. Can anyone give me some examples of conversion words that we haven't mentioned today?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вєрба, Л. Г., Вєрба, Г. В. 2007. Граматика сучасної англійської мови : довідник / Л. Г. Вєрба, Г. В. Вєрба. – Київ : ВП «Логос-М», 2007. – 352 с. – (Учням та абітурієнтам). – ISBN 966-509-001-1.
2. Дубравська, Д. М. 2020. Конверсія як продуктивний спосіб поповнення словникового складу англійської мови / Д. М. Дубравська // Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи. – К., 2020. – С. 70–87.
3. Жлуктенко, Ю. А. Конверсія в сучасній англійській мові як морфологічно-синтаксичний спосіб словотворення // Питання мовознавства. – Київ, 1992. – № 5.
4. Клименко, О. Л. Порівняльна лексикологія : навчальний посібник. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2024. – 122 с.
5. Красівський, О. М. Структура, семантика та функціонування термінів масмедійної сфери в сучасній англійській мові [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/ann_Krasivskyu.pdf
6. Сіроштан, О. О. Омонімія як мовленнєве явище. Відновлено з <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/17109/1/67.pdf>
7. Сліпецька, В. Д. English Lexicology: Theory and Practice : навчально-методичний посібник. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2009. – 189 с.
8. Ansarin, Ali Akbar, & Khabbazi, Salva Kazemipour. Task-induced involvement load and working memory: Effects on active and passive vocabulary knowledge of EFL learners in a multimedia learning environment / Ali Akbar Ansarin, Salva Kazemipour Khabbazi. – Department of English Language and Literature, University of Tabriz, Tabriz, Iran, 2017.
9. Balteiro, I. A Contribution to the Study of Conversion in English. – Münster: Waxmann, 2007. – 152 p.

10. Bauer L., Lieber R., Plag I. The Oxford Reference Guide to English Morphology. – Oxford : Oxford University Press, 2013. – 691 c. – ISBN 978-0-19-8747062.
11. Bauer, L., & Valera Hernández, S. Approaches to Conversion / Zero-Derivation / L. Bauer, S. Valera Hernández (eds.). – Münster: Waxmann Verlag, 2005.
12. Beck, I. L., McKeown, M. G., & Kucan, L. Bringing Words to Life: Robust Vocabulary Instruction. – New York: Guilford Press, 2002.
13. Carlo, M. S., August, D., McLaughlin, B., Snow, C. E., Dressler, C., Lippman, D. N., Lively, R. J., & White, C. E. Closing the Gap: Addressing the Vocabulary Needs of English-Language Learners. – Reading Research Quarterly, 2004, 39, 188–215.
14. Cetnarowska, B. The Syntax, Semantics and Derivation of Bare Nominalisations in English / B. Cetnarowska. – Katowice: Uniwersytet Śląski, 1993.
15. Clark, E. V., & Clark, H. H. When nouns surface as verbs. – Language, 1979, 55, 767–811.
16. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Cambridge: CUP, 2001.
17. Craik, F. I. M., & Lockhart, R. S. Levels of processing: A framework for memory research. – Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior, 1972, 11, 671–684.
18. Don, J. On Conversion, Relisting and Zero-Derivation: A comment on Rochelle Lieber: English word-formation processes / J. Don. – 2005. – P. 1–12.
19. Fabian M. P. Contrastive Lexicology of English and Ukrainian. – Uzhhorod : Polygrafcentr "Lira", 2023. – 114 p/ ISBN 978-617-596-362-3.
20. Harmer, J. How to Teach English. – Harlow: Longman, 1998.
21. Harmer, J. The Practice of English Language Teaching. – 4th ed. – Harlow: Pearson, 2007.

22. Huddleston, R. D., & Pullum, G. K. *The Cambridge Grammar of the English Language*. – Cambridge: CUP, 2002.
23. Jovanović, V. Ž. *Word Conversion in English Language Teaching*. – University of Niš.
24. Kieffer, M. J., & Lesaux, N. K. Breaking down words to build meaning: Morphology, vocabulary, and reading comprehension in the urban classroom / M. J. Kieffer, N. K. Lesaux. – *The Reading Teacher*, 2007. – Vol. 61, № 2. – P. 134–144. – DOI: 10.1598/RT.61.2.3.
25. Marchand, H. *The Categories and Types of Present-Day English Word-Formation*. – München: C. H. Beck, 1969.
26. Nation, I. S. P. *Learning Vocabulary in Another Language*. – Cambridge: CUP, 2001.
27. Plag, I. *Morphological Productivity*. – Berlin: De Gruyter, 1999.
28. Prasetyo, W. Correlation between English word formation process mastery and English reading comprehension of eleventh grade students at SMAN 2 Trenggalek / W. Prasetyo. – *Dewantara*, 2015. – Vol. 1, № 1. – P. 1–14.
29. Schmidt, R. W. *The Role of Consciousness in Second Language Learning*. – University of Hawai‘i.
30. Schmitt, N. *Instructed Second Language Vocabulary Learning*. – *Language Teaching Research*, 2008, 12, 329–363.
31. Stahl, S. A., & Fairbanks, M. M. The effects of vocabulary instruction: A model-based meta-analysis / S. A. Stahl, M. M. Fairbanks. – *Review of Educational Research*, 1986. – Vol. 56, № 1. – P. 72–110.
32. Sweet, H. *A New English Grammar*. – Oxford: Clarendon Press, 1891–1898.
33. Thornbury, S. *How to Teach Vocabulary*. – Harlow: Longman, 2002.
34. Valera, S. *Conversion and Figurative Extension of Meaning*. – 2017.
35. Valera, S. *Conversion vs. Unmarked Word-Class Change*. – In *Approaches to Conversion*, 2005.

36. Valera, S. Polysemy Versus Homonymy. – Oxford Research Encyclopedia of Linguistics, 2020.
37. Zhang, D., & Koda, K. Contribution of morphological awareness and lexical inferencing ability to L2 vocabulary knowledge and reading comprehension among advanced EFL learners: Testing direct and indirect effects / D. Zhang, K. Koda. – Reading and Writing, 2012. – Vol. 25, № 6. – P. 1195–1216. – DOI: 10.1007/s11145-011-9313-z.